

Sveučilišni glasnik

Glas Slavonije

poseban prilog 29. ožujka 2024. broj 101

TEMA BROJA

ALUMNI KLUBOVINA SVEUČILIŠTU U OSIJEKU

str. 6-10

FESTIVAL ZNANOSTI 2024.: INTELIGENCIJA

str. 3

TRENING ZA STUDENTE U OSIJEKU U SKLOPU EURO-PLANT-ACT PROJEKTA

str. 11

str. 10

EFOS - I. Znanstveno-stručni dijalog REGIONALNI RAZVOJ U HRVATSKOJ: RAZVOJNA TRANZICIJA SLAVONIJE

5. SJEDNICA SENATA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU U AKADEMSKOJ 2023./2024. ODRŽANA 28. VELJAČE 2024.

Potvrda statusa gostujućih nastavnika na Akademiji za umjetnost i kulturu

● dr. art. Saša Latinović
Na temelju dostavljene dokumentacije o provedenom postupku provjere ispunjavanja uvjeta statusa međunarodno priznatog profesora, Odluke Akademijskog vijeća i pozitivnog Izješča Stručnog povjerenstva za provjeru uvjeta za priznavanje statusa međunarodno priznatog znanstvenika i profesora u statusu gostujućeg nastavnika na Akademiji za umjetnost i kulturu, Senat je donio Odluku o potvrdi statusa gostujućeg nastavnika, dr. art. Saše Latinoviću, državljanina Republike Srbije. Uglednom inozemnom profesoru u statusu redovitog profesora povjeraiva izvođenje nastave na kolegiju Majstorska radionica - lutkarstvo: lutka u suvremenom kazalištu na sveučilišnom diplomskom studiju Lutkarska animacija u akademskoj 2023./2024. godini na Akademiji za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

● prof. dr. Rami Haddad
Na temelju dostavljene dokumentacije o provedenom postupku provjere ispunjavanja uvjeta statusa međunarodno priznatog profesora, Odluke Akademijskog vijeća i pozitivnog Izješča Stručnog povjerenstva za provjeru uvjeta za priznavanje statusa međunarodno priznatog znanstvenika i profesora u statusu gostujućeg nastavnika na Akademiji za umjetnost i kulturu, Senat je donio Odluku o potvrdi statusa gostujućeg nastavnika, prof. dr. Ramija Haddada, državljanina Hašemitske kraljevine Jordan. Uglednom inozemnom profesoru u statusu redovitog profesora povjera se izvođenje nastave na kolegijima Glazbena kultura I - IV na sveučilišnom prijediplomskom studiju Glazbena umjetnost i kultura u akademskoj 2023./2024. godini na Akademiji za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

● mr. art. Katarina Simonović-Ivanković
Na temelju dostavljene dokumentacije o provedenom postupku provjere ispunjavanja uvjeta statusa međunarodno priznatog profesora, Odluke Akademijskog vijeća i pozitivnog Izješča Stručnog povjerenstva za provjeru uvjeta za priznavanje statusa međunarodno priznatog znanstvenika i profesora u statusu gostujućeg nastavnika na Akademiji za umjetnost i kulturu, Senat je donio Odluku o potvrdi statusa gostujućeg nastavnika mr. art. Katarine Simonović-Ivanković, državljanke Republike Srbije. Uglednoj inozemnoj profesorici u sta-

POTVRDA IZBORA PROF. DR. SC. DAMIRA MATANOVIĆA U ZNANSTVENO-NASTAVNO ZVANJE I NA ZNANSTVENO-NASTAVNO RADNO MJESTO REDOVITOG PROFESORA U TRAJNOM ZVANJU

● Na 5. sjednici Senata potvrđen je izbor prof. dr. sc. Damira Matanovića, redovitog profesora, u znanstveno-nastavno zvanje i na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju iz znanstvenog područja humanističkih znanosti, znanstvenog polja povijest na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.
● Na temelju provedenog postupka i priložene dokumentacije, Senat je utvrdio da je postupak izbora započet prema prijašnjem propisu i da je Fakultetsko vijeće provelo postupak izbora prof. dr. sc. Damira Matanovića u znanstveno-nastavno zvanje i znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju u skladu s člankom 112. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti, Statutom Sveučilišta, Statutom Fakulteta i Pravilnikom Sveučilišta. Slijedom navedenog, prof. dr. sc. Damir Matanović, ispunjava zakonske uvjete za izbor na znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom izboru kao i etičke uvjete za sveučilišnog nastavnika. Izbor u znanstveno-nastavno radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju ove Odluke potvrđio je Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

tusu redovite profesorice povjeraiva izvođenje nastave na kolegijima Komorno pjevanje I i II na sveučilišnom prijediplomskom studiju Pjevanje u akademskoj 2023./2024. godini na Akademiji za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

● Jasenka Horvat
Na temelju dostavljene dokumentacije o provedenom postupku provjere ispunjavanja uvjeta statusa međunarodno priznatog profesora, Odluke Akademijskog vijeća i pozitivnog Izješča Stručnog povjerenstva za provjeru uvjeta za priznavanje statusa međunarodno priznatog znanstvenika i profesora u statusu gostujućeg nastavnika na Akademiji za umjetnost i kulturu, Senat je donio Odluku o potvrdi statusa gostujućeg nastavnika Susan Catherine Searth, državljanke Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske. Uglednoj inozemnoj profesorici u statusu izvanredne profesorice povjeraiva izvođenje nastave na obveznim kolegijima: Teorija i praksa terapije pokretom i plesom 2 i Vještine primjene terapije pokretom i plesom 2, na sveučilišnom specijalističkom studiju Kreativne terapije, smjer Terapija pokretom i plesom u akademskoj 2023./2024. godini na Akademiji za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

● mr. art. Katarina Simonović-Ivanković
Na temelju dostavljene dokumentacije o provedenom postupku provjere ispunjavanja uvjeta statusa međunarodno priznatog profesora, Odluke Akademijskog vijeća i pozitivnog Izješča Stručnog povjerenstva za provjeru uvjeta za priznavanje statusa međunarodno priznatog znanstvenika i profesora u statusu gostujućeg nastavnika na Akademiji za umjetnost i kulturu, Senat je donio Odluku o potvrdi statusa gostujućeg nastavnika mr. art. Katarine Simonović-Ivanković, državljanke Republike Srbije. Uglednoj inozemnoj profesorici u sta-

postupku provjere ispunjavanja uvjeta statusa međunarodno priznatog profesora, Odluke Akademijskog vijeća i pozitivnog Izješča Stručnog povjerenstva za provjeru uvjeta za priznavanje statusa međunarodno priznatog znanstvenika i profesora u statusu gostujućeg nastavnika na Akademiji za umjetnost i kulturu, Senat je donio Odluku o potvrdi statusa gostujućeg nastavnika Susan Catherine Searth, državljanke Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske. Uglednoj inozemnoj profesorici u statusu izvanredne profesorice povjeraiva izvođenje nastave na obveznim i izbornim kolegijima: Žanrovi i stilovi, Vokalne tehnike, Teorijske osnove muzikoterapije 2, Tehnike muzikoterapije 2, Planiranje u muzikoterapiji 1 i 2, Uvod u muzikoterapiju i Klinička praksa, Muzikoterapija s intervizijskom/supervizijskom na sveučilišnom specijalističkom studiju Kreativne terapije, smjer Muzikoterapija u akademskoj 2023./2024. godini na Akademiji za umjetnost i kulturu u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

● Susan Catherine Searth
Na temelju dostavljene dokumentacije o provedenom postupku provjere ispunjavanja uvjeta statusa međunarodno priznatog znanstvenika i profesora u statusu gostujućeg nastavnika na Akademiji za umjetnost i kulturu, Senat je donio Odluku o potvrdi statusa gostujućeg nastavnika na Fakultetu turizma i ruralnog razvoja u Požegi, Senat je donio

Odluku o potvrdi statusa gostujućeg nastavnika dr. sc. Midhata Jašića, državljanina Republike Bosne i Hercegovine. Medunarodno priznatom znanstveniku i uglednom inozemnom profesoru u statusu redovitog profesora povjeraiva izvođenje nastave na kolegijima Prehrana posebnih skupina potrošača i Trendovi u prehrani na stručnom prijediplomskom studiju Enogastronomija u akademskoj 2023./2024. godini na Fakultetu turizma i ruralnog razvoja u Požegi u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Davanje suglasnosti na programe cijeloživotnog učenja na Ekonomskom fakultetu

Na temelju dostavljene dokumentacije i prihvaćanjem Izješča Povjerenstva o provedbi postupka provjere ispunjenosti uvjeta za izvođenje programa cijeloživotnog učenja, Senat Sveučilišta u Osijeku dao je suglasnost na ustroj i izvedbu sljedećih programa cijeloživotnog učenja na Ekonomskom fakultetu u Osijeku: *Strategije digitalnog komuniciranja u poslovanju, Umijeće javnog govora u poslovnoj komunikaciji te Osobni razvoj i interpersonalna komunikacija u poslovnom okruženju*.

Sveučilišno izdavaštvo

Povjerenstvo za izdavačku djelatnost razmatralo je prijedlog za izdavanje sveučilišne znanstvene knjige pod nazivom *"In the World Together: Global Social Work and Social Development"* urednika izv. prof. dr. sc. Katarine Marošević, izv. prof. dr. sc. Erica Kyere i Carmen Luca Sugawara te utvrdilo da su ispunjeni svi uvjeti prema Pravilniku o izdavačkoj djelatnosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Povjerenstvo je predložilo Senatu izdavanje sveučilišne znanstvene knjige. Takoder, Povjerenstvo

IZABRANA PREDSJEDNICA GOSPODARSKOG SAVJETA SVEUČILIŠTA JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

● Dana 14. 03. 2024. održana je 2. sjednica Gospodarskog savjeta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Na sjednici je izabrana predsjednica Gospodarskog savjeta prof. dr. sc. Sonja Vila, prorektorka za znanost, tehnologije, projekte i međunarodnu suradnju. Kao zamjenik predsjednice izabran je gosp. Mato Božić, član uprave Žito grupe d.o.o. Gospodarski savjet osnovan je s namjerom da suradnja Sveučilišta i gospodarstvo bude još aktivnija te da korist od rada Savjeta ima i Sveučilište i gospodarstvo.
● Ostali članovi su: Jasmina Ranilović (Podravka d.o.o.), Žolt Tripolski (Ljekarne Tripolski), Zvonimir Kaprocki (TTTech auto d.o.o.), Ante Čurić (Massa d.o.o.), Denis Sušac (Mono d.o.o.), Vladimir Mađarević (Centar Sokol d.o.o.) i prof. dr. sc. Damir Matanović, prorektor za organizaciju i ljudske resurse Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

lo je Odboru za finansijsko poslovanje i proračun Plan i program rada za ovu akademsku godinu. Odbor za finansijsko poslovanje i proračun donio je pozitivno mišljenje Plana i programa rada. Senat je prihvatio pozitivno mišljenje Odbora za finansijsko poslovanje i proračun te donio odluku o prihvaćanju Plana i programa rada Povjerenstva za sport, tjelesnu i zdravstvenu kulturu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za akademsku 2023./2024. godinu.

Prijedlog Natječaja za dodjelu studentskih stipendija i potpora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za akademsku 2023./2024. godinu

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku za akademsku godinu 2023./2024. dodjeljuje studentske stipendije i potpore studentima u redovitom statusu u sljedećim kategorijama:

- Stipendije za izvrsnost
- Stipendije studentima aktivnim sportašima
- Stipendije studentima u stanju socijalne potrebe
- Potpore studentima u stanju socijalne potrebe.

Stipendije i potpore za svaku kategoriju dodjeljuju se prema uvjetima i kriterijima određenim Pravilnikom o uvjetima i načinu ostvarivanja prava na dodjelu studentskih stipendija i potpora Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku koji je javno objavljen i dostupan na mrežnim stranicama Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku <http://www.unios.hr/studenti/sveucilisne-stipendije>.

Imenovanje dvaju članova Povjerenstva za dodjelu studentskih stipendija i potpora iz reda sveučilišnih nastavnika

Senat Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku donio je odluku o imenovanju dvaju predstavnika nastavnika za članove Povjerenstva za dodjelu studentskih stipendija i potpora studentima u redovitom statusu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku imenovani su izv. prof. dr. sc. Andrijana Rebeckić, prodekanica za nastavu i upravljanje kvalitetom Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, i izv. prof. dr. sc. Ljubica Matek, izvanredni profesorica Filozofskog fakulteta u Osijeku.

NAJAVA FESTIVALA ZNANOSTI 2024.

INTELIGENCIJA

Lidija GETTO

Osijek je jedan od brojnih gradova u Republici Hrvatskoj u kojem se i ove godine održava Festival znanosti, manifestacija koju sudionici i publika usporeduju s pozornicom na kojoj znanstvenici i studenti predstavljaju aktualne teme, prezentirajući tako znanost i znanstvena postignuća na popularan način. Ove se godine Festival znanosti održava od 22. do 27. travnja, a glavna je tema INTELIGENCIJA.

Podsetimo, Festival se znanosti, pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske, organizira od 2003. godine. Tema se Festivala znanosti određuje na nacionalnoj razini, u pravilu je univerzalna i kao takva uklapa se u sva područja znanosti. Tijekom manifestacije, kojoj je cilj približiti znanost javnosti, znanstvenici i studenti popularnim predbavnjima, radionicama, ra-

spravama, izložbama i drugim događanjima daju doprinos popularizaciji znanosti i motiviranju mladih ljudi na istraživanje i stjecanje novih znanja. Voda, zrak, valovi, boje... neke su od ranijih festivalskih tema. Kao i prethodnih godina, sve sastavnice osječkog Sveučilišta prijavile su niz radionica, predavanja, instalacija, postera i prezentacija koje će se održati u Osijeku, Belom Manastiru, Đakovu, Ilok, Našicama, Orahovici, Požegi, Slavonskom Brodu, Vinkovcima, Vukovaru i Županji.

Tijekom festivalskog tjedna Sveučilište u Osijeku, u suradnji s osnovnim i srednjim školama, vrtićima, Izviđačkim društvom Javor, planira održati oko 200 radionica, 70-ak predavanja te brojne izložbe postera. Svake godine naš je Festival obogaćen novim idejama, aktivnostima i sudionicima koji široj javnosti nastoje znanost prikazati na popularan i zanimljiv način. Veselimo se ovogodišnjem Festivalu znanosti i vašem dolasku!

BAŠTINA I NOVI OBZORI: Hrvatska i Hrvati u globaliziranom kontekstu

Emina Berbić Kolar

Od 8. do 11. veljače 2024. održana je međunarodna znanstvena konferencija Baština i novi obzori: Hrvatska i Hrvati u globaliziranom kontekstu (*Heritage and New Horizons: Croatia and Croatians in a Global Context Conference*) na Macquarie Sveučilištu u Sydneyju, Australija. Međunarodna je znanstvena konferencija organizirana u povodu obilježavanja 40 godina Centra hrvatskih studija. Tijekom tri radna dana izloženo je pedesetak referata u četiri sekcije te je sudjelovalo sedamdesetak sudionika. Konferencija je bila iznimno dobro organizirana te je na jednom mjestu okupila brojne znanstvenike iz Republike Hrvatske, uglavnom znanstvenike iz humanističkoga područja znanosti (filologe i povjesničare). Na konferenciji su izložene teme koje povezuju hrvatski jezik, hrvatsku književnost, hrvatsku kulturu i tradiciju. Znanstvenici iz navedenih područja progovarali su o Republici Hrvatskoj i Hrvatima u globalnom kontekstu. Tijekom održavanja konferencije ostvarene su i dogovorene brojne suradnje među kolegicama i kolegama koji su podržali rad i održavanje međunarodne znanstvene konferencije dolaskom iz domovine te dajući potporu radu Centra hrvatskih studija i voditeljici Centra dr. sc. Jasni Novak Milić. Na konferenciji je sudjelovala i dekanica Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar s izlaganjem naslovljenim *Hrvatska nematerijalna jezična kulturna baština: sićanski i staroperkovački govor kao primjeri dobre prakse (uz 20. obljetnicu Konvencije o zaštiti nematerijalnih kulturnih dobara) / Croatian intangible linguistic heritage: Siće and Stari Perković dialects as examples of good practice (Celebrating 20 years of the Convention for the safeguarding of the intangible cultural heritage)*. Odlazak na međunarodnu konferenciju na Sveučilište Macquarie dekanici Berbić Kolaru finansirao je Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske koji je ujedno bio i suorganizator konferencije uz Ministarstvo znanosti i obrazovanja te Učiteljski fakultetu Zagrebu.

sni Novak Milić. Na konferenciji je sudjelovala i dekanica Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar s izlaganjem naslovljenim *Hrvatska nematerijalna jezična kulturna baština: sićanski i staroperkovački govor kao primjeri dobre prakse (uz 20. obljetnicu Konvencije o zaštiti nematerijalnih kulturnih dobara) / Croatian intangible linguistic heritage: Siće and Stari Perković dialects as examples of good practice (Celebrating 20 years of the Convention for the safeguarding of the intangible cultural heritage)*. Odlazak na međunarodnu konferenciju na Sveučilište Macquarie dekanici Berbić Kolaru finansirao je Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske koji je ujedno bio i suorganizator konferencije uz Ministarstvo znanosti i obrazovanja te Učiteljski fakultetu Zagrebu.

Uprava Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

SVEĆANO OTVORENJE U AULI REKTORATA

- Nakon više od deset godina, vraćamo se ranijoj praksi svečanog otvaranja Festivala znanosti u Auli Rektora koje će se održati u ponudjeljak, 22. travnja s početkom u 11. sati.
- Uvod u festivalski tjedan bit će predavanje doc. dr. sc. Dalibora Divkovića koje će se baviti inteligencijom srca te predavanje izv. prof. dr. sc. Borisa Lukića koji će svim zainteresiranim na popularan način približiti temu što nasljeđujemo od mame i tate, pametni roditelji, pametna djeca

ORGANIZACIJSKI ODBOR FESTIVALA ZNANOSTI SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

- predsjednik Odbora: prof. dr. art. Robert Raponja
- koordinatorica za Sveučilište u Osijeku: Lidija Getto, prof. univ. spec.
- članovi: prof. dr. sc. Zvonko Antunović, doc. dr. sc. Blanka Bilić Rajs, izv. prof. dr. sc. Hrvoje Draganić, doc. dr. sc. Maja Brust Nemet, prof. dr. sc. Robert Cupec, prof. dr. sc. Ines Drenjančević, izv. prof. dr. sc. Dunja Duić, doc. dr. sc. Anita Galir Balkić, doc. dr. sc. Marija Jozanović, doc. dr. sc. Stephanie Jug, izv. prof. dr. sc. Igor Lukačević, izv. prof. dr. sc. Snježana Majstorović Ergotić, izv. prof. dr. sc. Jasminka Najcer Sabljak, prof. dr. sc. Martina Smolić, izv. prof. dr. sc. Marina Stanić, doc. dr. sc. Iva Šklempe Kokić, doc. dr. sc. Iva Šklempe Kokić, doc. dr. sc. Marko Šostar

GRADOVI U KOJIMA SE ODRŽAVA FESTIVAL ZNANOSTI

● Beli Manastir	● Orahovica
● Bjelovar	● Osijek
● Čabar	● Požega
● Čakovec	● Pula
● Dubrovnik	● Rijeka
● Đakovo	● Slavonski Brod
● Hvar	● Split
● Ilok	● Šibenik
● Jastrebarsko	● Varaždin
● Karlovac	● Velika Gorica
● Koprivnica	● Vinkovci
● Krapina	● Vukovar
● Labin	● Zadar
● Lastovo	● Zagreb
● Našice	● Zlatar
● Ogulin	● Županja

PROJEKTI SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

**Predstavljamo
projekte Fakulteta
za dentalnu
medicinu i
zdravstvo i
Medicinskog
fakulteta te
Filozofskog
fakulteta,
Gradevinskog i
arhitektonskog
fakulteta,
znanstveno
nastavnih
sastavnica
Sveučilišta u
Osijeku**

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti), društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) te interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnoga glasnika upoznali smo vas s odobrenim projektima u okviru operativnog programa "Konkurentnost i kohezija 2014. - 2020." iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fonda. Predstavili smo projekte u okviru operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali 2014. - 2020.", projekte Hrvatske zaklade za znanost, središnje institucije koja osigurava finansijsku potporu temeljnim, primjenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa: "Istraživački projekti", "Uspostavljeni istraživački projekti", projekti u okviru programa "Razvoj karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti", projekte Agencije za mobilnost i programe Europske unije u okviru programa

Erasmus+ 2014. - 2020., najvećega programa Europske unije za obrazovanje, ospozobljavanje, mlade i sport. Predstavljen je i dio aktivnosti u okviru COST programa. COST (European Cooperation in Science and Technology) je najstariji europski program, uspostavljen 1971., koji promiče suradnju među znanstvenicima, ali i nevladnim organizacijama kao i malim i srednjim poduzećima kojima u Republici Hrvatskoj koordinira Ministarstvo znanosti i obrazovanja. U prethodnim brojevima Glasnika predstavljen je EUKI projekt kojemu je svrha poticanje klimatske suradnje unutar Europske unije kako bi se ublažile emisije stakleničkih plinova. Po prvi je put predstavljan projekt u sklopu programa Horizon Europe Framework Programme (HORIZON) koji se provodi prema načelima Novoga europskog Bauhausa (NEB), a čine ga tri temeljne vrijednosti: održivost, estetika i uključivanje koje povezuju znanost, tehnologiju i inženjerstvo s kulturom i umjetnošću.

U ovome broju Sveučilišnoga glasnika predstavljamo znanstvenoistraživačke projekte Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo i Medicinskog fakulteta te Filozofskog fakulteta, Gradevinskog i arhitektonskog fakulteta, znanstveno nastavnih sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo i Me-

dicinski fakultet voditelji su projekta u okviru HORIZON EURATOM programa: „Towards Safe, Optimized and personalized radiology and Radiotherapy procedures for pregnant patients (SONORA)“.

Projekt će rezultirati dozimetrijskim preporukama za provođenje procjene fetalne doze kod trudnica ili potencijalno trudnih pacijentica koje su podvrgnute radiološkim ili radioterapijskim postupcima. Filozofski fakultet sudjeluje u okviru COST aktivnosti u provedbi projekta CA22115- A Multilingual Repository of Phrase-Me Constructions in Central and Eastern European Languages (PhraConRep) čiji je suvodenitelj s FFOS-a prof. dr. sc. Vladimir Karabalić. U sklopu COST aktivnosti pod kraticom PhraConRep razvija se višejezični rječnik jednoga posebnog tipa frazema pod nazivom frazem-ske konstrukcije (PhraCons).

Gradevinski i arhitektonski fakultet sudjeluju kao partnerska institucija u provedbi projekta u okviru Erasmus+ programa: "Environmental Risk Assessment and Mitigation on Cultural Heritage Assets in Central Asia (ERAMCA)". Nositelj je projekta Sveučilište Politecnico di Torino u Italiji, a voditelj prof. dr. sc. Fulvio Rinaudo. S Gradevinskog i arhitektonskog fakulteta voditelj je izv. prof. dr. sc. Davorin Penava. Cilj je projekta prenijeti europska iskustva u ocjenjivanju i ublažavanju izloženosti okolišu dobara kulturne baštine s posebnim osvrtom na područje srednje Azije.

GRAĐEVINSKI I ARHITEKTONSKI FAKULTET OSIJEK

Očuvanje dobara kulturne baštine u srednjoj Aziji: ERAMCA ERASMUS+ projekt

Davorin PENAVA

Projekt naslovljen Environmental Risk Assessment and Mitigation on Cultural Heritage Assets in Central Asia (akronim: ERAMCA), u okviru ERASMUS+ programa Europske unije, ukupne vrijednosti 801.376,00 €, imao je za cilj uvođenje interdisciplinarnog pristupa ocjenjivanju i ublažavanju izloženosti okolišu dobara kulturne baštine u srednjoj Aziji. Tijekom četiri godine, od 15. siječnja 2020. do 14. siječnja 2024. g., projekt je bio usmjeren na razumijevanje potreba u obrazovanju i tržištu rada u partnerskim državama u srednjoj Aziji i prevođenje tih potreba u sveobuhvatan akreditirani interdisciplinarni studijski program sveučilišnog diplomskog studija. Tim programom nastojalo se ugraditi međunarodno prihvaćena mjerila i postupke u pogledu očuvanja dobara kulturne baštine i promicati bolje razumijevanje ugroženosti baštine uslijed izloženosti okolišu koje značajno utječe na njezino očuvanje. Uzbekistan posjeduje više od 7500 dobara kulturne baštine. Zbog utjecaja okolišnih i antropogenih čimbenika, 29 je dobara kulturne baštine izgubljeno, a 26 je u postupku uništavanja. Vlada je uložila znatne napore kako bi ispunila svoje obveze prema Konvenciji UNESCO-a iz 1972. Trenutačno Uzbekistan ima niz mjera za očuvanje arhitektonске baštine, međutim te mjere imaju mnoge nedostatke jer se ne temelje na spoznajama trenutačne međunarodne prakse. Stoga, uz nedostatki potrebnih vještina prema

svremenim mjerilima, Uzbekistanu prijeti fizički gubitak dobara kulturne baštine povezane s prirodnim i antropogenim uzorcima poput: nepovoljnih klimatskih uvjeta i promjena, mehanička otpornost i stabilnost, utjecaja vlage i prirodnih nepogoda, geoloških i hidroloških kretanja i potresa, a zatim i neprimjerenih intervencija na objektima; požara, vandalizma i drugih agresivnih radnji. U Tadžikistanu je registrirano ukupno 2020 povjesnih i kulturnih spomenika, uključujući više od 300 arhitek-

tonske i više od 1000 arheoloških. Područje Tadžikistana sklonilo je različitim vrstama prirodnih nepogoda, kao što su potresi, klizišta, poplave, itd. i opasnostima izazvanim čovjekovim djelovanjem, kao što su onečišćenje zraka, požari itd. Te brojke postale su osnova za pripremu "Zakona o zaštiti i korištenju povjesne i kulturne baštine", koji je donesen 2006., kao i "Pravila za stvaranje i održavanje posebno zaštićenih povjesnih i kulturnih područja" i "Stvaranje zone nepokretnih objekata povjesne i kulturne baštine"

koji je donesen 2008. Učinkovito proučavanje povjesne arhitekture, uspostava zaštićenih područja i konzervatorskih radova ključni su za očuvanje tih dobara. U Uzbekistanu i Tadžikistanu glavni utvrđeni nedostaci bili su: nepostojanje odgovarajuće dokumentacije stvarnog stanja dobara kulturne baštine, nedostatak stručnjaka na međunarodnoj razini i nedostatak studijskih programa obuke na visokoškolskim ustanovama. Projekt ERAMCA imao je za cilj prenijeti europska iskustva u ocjenjivanju i ublažavanju izloženosti okolišu dobara kulturne baštine s posebnim osvrtom na srednju Aziju. Njihovo sudjelovanje uključivalo je ispitivanje ishoda projekta kako bi se potvrdila njihova primjenjivost u stvarnom okružju u tim državama. Tijekom trajanja, ERAMCA projekt u okviru Ključne mjeru ERA-SMUS+ programa "Suradnja za inovacije i izgradnju dobre prakse" služio je kao osnova za poticanje suradnje, razvoj inovacija i izgradnju partnerskih sveučilišta u području ocjenjivanja i ublažavanja izloženosti okolišu dobara kulturne baštine.

skim sveučilištima u srednjoj Aziji s opremom u vrijednosti 60.000,00 € za svaki laboratorij, a koji su ujedno omogućili i provjeru učinkovitosti obrazovnog pristupa i omogućili prilagodbu studijskog programa na temelju povratnih informacija krajnjih korisnika s tržista rada. Uz to, uspostavljena je digitalna knjižnica kako bi se omogućio otvoreni pristup nastavnim sadržajima (knjige, predavanja, vježbe, praktikumi i dr.) predmeta koji se nude u okviru kurikula studijskog programa. Nositelj projekta bilo je Sveučilište "Politecnico di Torino" u Italiji, a voditelj prof. dr. sc. Fulvio Rinaudo. Partnerska sveučilišta, uključujući Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (voditelj: izv. prof. dr. sc. Davorin Penava), bila su iz sljedećih gradova (država): Weimar (Njemačka), Samarkand i Taškent (Uzbekistan) te Kučand i Dušanbe (Tadžikistan). Pridruženi partneri, uključujući Ured UNESCO-a u Taškentu i Ministarstvo kulture i sporta Republike Uzbekistan, imali su važnu ulogu u oblikovanju projekta prema međunarodnim mjerilima i osiguravanju uskladivanja s potrebama partnerskih država srednje Azije. Njihovo sudjelovanje uključivalo je ispitivanje ishoda projekta kako bi se potvrdila njihova primjenjivost u stvarnom okružju u tim državama. Tijekom trajanja, ERAMCA projekt u okviru Ključne mjeru ERA-SMUS+ programa "Suradnja za inovacije i izgradnju dobre prakse" služio je kao osnova za poticanje suradnje, razvoj inovacija i izgradnju partnerskih sveučilišta u području ocjenjivanja i ublažavanja izloženosti okolišu dobara kulturne baštine.

FAKULTET ZA DENTALNU MEDICINU I ZDRAVSTVO I MEDICINSKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

Towards Safe, Optimized and personalized radiOlogy and RAdiotherapy procedures for pregnant patients

Hrvoje BRKIĆ

Na prvom otvorenom pozivu PIANOFORTE (u sklopu natječaja HORIZON-EU-RATOM-2021-NRT-01) za finansiranje kompetitivnih znanstveno istraživačkih projekata, članovi Katedre za biofiziku biologiju i kemiju Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo te Katedre za biofiziku i medicinsku fiziku Medicinskog fakulteta ostvarili su iznimno rezultat te je projekt akronima SONORA, pod njihovim vodstvom, odobren za finansiranje. U projektu punog naziva „Towards safe, optimized and personalized radiology and radiotherapy procedures for pregnant patients“ sudjeluje 17 institucija iz 12 europskih zemalja a ukupna vrijednost projekta iznosi 1.500.000 €. Predviđeno je trajanje projekta 48 mjeseci.

Ciljevi projekta su razvoj fizičkih i računalnih antropomorfnih fantoma trudnice u različitim stadijima trudnoće, identificiranje faktora za procjenu doze ozračenja fetusa u dijagnostičkoj i intervencijskoj

radiologiji, razvoj i testiranje kliničkih alata za procjenu fetalne doze u radioterapijskim postupcima ovisno o anatomskim karakteristikama majke. Projekt će rezultirati dozimetrijskim preporukama za provođenje procjene fetalne doze kod trudnica ili potencijalno trudnih pacijentica koje su podvrgnute radiološkim ili radioterapijskim postupcima. Podaci o fetalnoj dozi i povezanim rizicima raspravljati će se za zainteresiranim skupinama kako bi se povećala kvaliteta komunikacije s pacijentima.

FILOZOFSKI FAKULTET U OSIJEKU

CA22115- A Multilingual Repository of Phraseme Constructions in Central and Eastern European Languages (PhraConRep)

Vladimir KARBALIĆ

- Voditeljica i suvoditelj: prof. Dr. phil. Katrin Schlund i prof. dr. sc. Vladimir Karabalić
- Trajanje projekta: 1.12.2023. do 31.10.2027.
- Iznos finansiranja: 125.046,40 eura za prvu godinu provođenja projekta
- Izvor finansiranja: COST – European Cooperation In Science & Technology

<http://phraconrep.com/>

Za uspješnu komunikaciju na stranom jeziku potrebno je, među ostalim, poznavati i ustaljene kombinacije riječi, tzv. frazeme. U sklopu COST akcije pod kraticom PhraConRep razvija se višejezični rječnik posebnog tipa frazema pod nazivom frazemске konstrukcije (PhraCons). To su skupovi riječi u kojima je jedan dio leksički fiksani, a drugi se dio leksički popunjava tek u konkretnom komunikativnom kontekstu. Primjeri su PhraCons-a: jednom

X, uvijek X; X je/su X (djeca su djeca, dogovor je dogovor, ...); eto ti two-/vam vaš-/im njihov ... X (eto ti tvog junaka!, eto vam vaš zapadni kapitalizam!, ...); N i X! (on i poštenje!, ja i matematikal!, ...); i to mi je/su mi neki X!/baš mi je/su mi to neki X! (i to mi je neki život!, baš su mi to neki centri moći!, ...); opet ti/vi/on/oni sa svojim X! (opet on sa svojim pitanjima!, opet ti sa tvojim floskulama!, ...); praktički X (to je praktički svejedno, efekt je praktički nikakav, ...), i još stotinu drugih i u hrvatskom i u još 13 jezika srednje, istočne i jugoistočne Europe obuhvaćenih projektom: albanski, bosanski, bugarski, češki, mađarski, makedonski, njemački, poljski, ruski, slovački, slovenski, srpski i ukrajinski. Četrnaestozjezični će rječnik u slobodnom internetskom pristupu služiti kao jedinstven alat učenicima određenog stranog jezika, nastavnicima, prevoditeljima i ostalima koji se na poslu ili privatno služe nekim od navedenih jezika.

Profesorica Katrin Schlund sa Sveučilišta Martina Lutera Halle-Wittenberg i profesor Vladimir Karabalić s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Osijeku vode timove znanstvenika i jezičnih stručnjaka (trenutačno njih oko 150, uz konstantno rastući broj) koji razvijaju teorijsku podlogu i zajedničku terminologiju za prikupljanje, opis i usporedbu frazemskih konstrukcija u 14 gore navede-

nih jezika. Ta mnogojezičnost navedene COST akcije doprinosi očuvanju europskog višejezičnog nasljedja. COST akcija strukturirana je u pet radnih skupina: 1. teorija i tipologija, 2. razvoj repozitorija, 3. unos podataka i prijevod, 4. učenje i poučavanje te 5. diseminacija i komunikacija. Nositelj je projekta Filozofski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera s dekanom izv. prof. dr. Ivanom Trojanom kao pravnim i finansijskim predstavnikom, a akciju finančira European Cooperation In Science & Technology. Pravila COST finansiranja propisuju godišnje izvještavanje o rezultatima ostvarenih aktivnosti i utrošenih sredstava, zbog čega je u ovom trenutku finansijski definirana samo prva godina provedbe. Predviđeno je trajanje projekta četiri godine. Projektni je menadžer Bruno Eržić, stručni suradnik za projekte na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Osijeku. Doc. dr. sc. Stephanie Jug, prodekanica za znanost i međunarodnu su-

radnju Filozofskog fakulteta u Osijeku, članica je međunarodnog Upravnog odbora te COST akcije.

Prof. dr. Katrin Schlund redovita je profesorica slavistike na Sveučilištu Martina Lutera Halle-Wittenberg. Na prije-diplomskom studiju predaje predmete iz morfologije, leksikologije i sintakse ruskog, hrvatskog i srpskog jezika. Na diplomskom i doktorskom studiju naglasak je njezine nastave na komparativnim temama, primjerice iz jezične tipologije ili kulturne lingvistike. Autorka je oko 30 znanstvenih radova, uključujući članke u renomiranim časopisima poput *Russian Linguistics* i *Die Welt der Slaven*. Njezina istraživačka težišta uključuju različite vrste ustaljenih jezičnih oblika kao što su naprimjer formule uljudnosti ili sintaktički obrasci koje istražuje empirijski koristeći se kvalitativnim i kvantitativnim metodama. U okviru COST akcije PhraConRep prof. Schlund se sada posvećuje drugom području šablonizira-

nog jezika koje je do sada malo istraženo kako u teorijskoj tako i primjenjenoj lingvistici (didaktici stranih jezika i prevodenja). Prof. dr. Vladimir Karabalić redoviti je profesor u trajnom izboru na Katedri za njemački jezik i lingvistiku Filozofskog fakulteta u Osijeku. Na prije-diplomskom studiju njemačkog jezika i književnosti predaje predmete iz njemačke sintakse i fonologije, a na diplomskom prevoditeljskom studiju predmete iz područja njemačko-hrvatskog prevodenja i teorije prevodenja. Na doktorskom studiju Jezikoslovje drži kolegije iz pragmaticke lingvistike. Kao autor, suautor ili urednik objavio je deset knjiga iz područja germanistike, lingvistike i translatologije te oko 40 znanstvenih i stručnih članaka u domaćim i stranim časopisima i zbornicima. Za svoj rad dobio je, među ostalim, Nagradu Vukovarsko-srijemske županije za iznimna postignuća u području znanosti i visokog obrazovanja 2019. godine.

TEMA BROJA

ALUMNI EFOS - Male tajne sommeliera i promocija knjige

Ana ŽIVKOVIĆ

Udruga Alumni Ekonomskog fakulteta u Osijeku organizirala je u akademskoj godini 2023./2024. dva zanimljiva dogadjaja za svoje članove u cilju povezivanja EFOS alumnina kroz aktivnosti koje su ne samo formalne već i atraktivne i manje formalne, a sve u svrhu izgradnje i održavanja veza između Ekonomskog fakulteta u Osijeku i njegovih bivših studenata. Tako je 26. 10. 2023., u suradnji s RCK-UTŠ Osijek, Udruga organizirala radionicu namjenjenu isključivo članovima Udruge Alumni EFOS pod nazivom "Male tajne sommeliera - opis vina i tehnike sljublivanja vina i jela". Radionica se održala u Ugostiteljsko-turističkoj školi Osijek čiji su voditelji bili poznati osječki sommelieri Robertino Marinjak i Mirko Prijović. Robertino Marinjak, mag. oec., strukovni je nastavnik, savjetnik za vina i sommelier, školovan na prestižnoj Caffa wine school, Bordeaux (Francuska) te na prestižnom kulinarском centru Basque Culinary Center, San Sebastian (Spanjolska), a Mirko Prijović savjetnik je za vina, voditelj i sommelier u restoranu Terra Negra, školovan također na prestižnoj Caffa wine school, Bordeaux (Francuska). Zahvaljujući interaktivnoj radionici u trajanju od tri sata, sudionici su upućeni u odabir i otvaranje bijelog vina; dekaniranje crvenog vina; odabir, temperiranje i otvaranje pjenušavog vina. Sudionici su degustirali vina različitim tehnikama, analizirali vina vizualno, mirisno, okusno te uparivali odgovarajuće vino s odgovarajućim jelom upoznajući se pritom s tehnikama sljublivanja vina i jela uz pršut, razne vrste sira itd. Nakon radionice svaki je polaznik dobio potvrdu o sudjelovanju na vinskoj radionici.

U svijetu punom dezinformacija i fake newsa važno je znati razlučiti istinu od manipulacije. Upravo tom temom bavi

se knjiga "To je bullshit!" autora Carla T. Bergstroma i Je-vina D. Westa čija je promocija održana 16. 11. 2023. na Ekonomskom fakultetu u Osijeku. Cilj je knjige usmjeriti čitatelje prema učinkovitim načinima uočavanja zloupotrebe podataka i kako živjeti u svijetu s manje besmislice. Udruga Alumni EFOS ne samo da je organizirala predstavljanje knjige već su i za njezin prijevod zasluzni vrijedni članovi Udruge i njihova suradnja s V.B.Z. online bookshop & club. U sklopu promocije organizirani su i panel (sudionici panel-predstavljanja: izv. prof. dr. sc. Aleksandar Erceg (urednik knjige), izv. prof. dr. sc. Marina Stanić (prodekanica za znanost) te Iva Karabačić (urednica VZB); moderator: Robert Kovač) koji je rezultirao zanimljivom raspravom o skepticizmu. Zaključak je bio jasan - svih se trebamo upoznati sa savjetima i alatima koje autori nude. Nakon predstavljanja knjige svi aktivni članovi Udruge preuzeeli su besplatan primjerak knjige.

ALUMNI UDRUGA KIFOS

Klara FINDRIK

AKTIVNOST „KOJI FAKS ODABRATI“

U prostorijama Učeničkoga doma "Hrvatskog radiše" u Osijeku održana je aktivnost "Koji faks odabrati". Aktivnost je održana 23. studenog 2023. u 20:00 sati, a bila je organizirana za maturante doma. Cilj aktivnosti bio je pružiti maturantima informacije o polaganju državne mature, uvjetima za upis na studij, strukturi studija te mogućnostima zaposlenja nakon studija. Aktivnost je provedena prema

načelu sajma gdje je svaki fakultet imao "stol", a maturanti su po svojim interesima bili gdje će jesti i uz ugodnu atmosferu saznati informacije sukladne njihovim interesima. Kineziološki fakultet Osijek predstavljali su studenti Karlo Kraljk i Antun Sopjanac te asistentica Klara Findrik.

RADIONICA „PISANJE ZAVRŠNIH RADOVA“

U predavaonici "Pampas" na Kineziološkom fakultetu Osijek 22. 1. 2024. godine s početkom u 11:30 sati održala se radionica pod nazivom "Pisanje završnih radova". Radionicu je vodila Marina Holjenko, mag. iur., voditeljica Odsjeka za unaprjeđenje kvalitete obrazovanja, a radionici su nazočili studenti treće godine sveučilišnog primijedljorskog studija Kineziologija. Cilj radionice bio je studentima pružiti korisne savjete i smjernice o tome kako napisati kvalitetan završni rad. Studenti su dobili smjernice i alate za uspješno kreiranje svojih završnih radova, a kroz radionicu su naučili osnove istraživačkog procesa, tehnike prikupljanja i analize podataka te učinkovite tehnike pisanja. Poseban naglasak bio je na organizaciji sadržaja i pravilno citiranje izvora.

Na Filozofskom fakultetu u Osijeku 23. listopada 2023. u 18 sati Mirta Faktor, profesorka hrvatskoga jezika i književnosti, održala je predavanje *Riječ kao lijek - vodeno čitanje*, a govorilo se o biblioterapiji. Biblioterapija u prijevodu s grčkoga jezika znači terapija knjigom. Razvila se iz preporuka knjiga za pojedine brige i probleme. Samotno čitanje knjiga koje nam pomaže bolje upoznati sebe ili razriješiti probleme možemo nazvati biblioterapija čitanja. Budući da biblioterapiju mogu provoditi samo stručne osobe koje su se specijalizirale za to područje, koristit će termin lječenje knjigom. Čitanje čitatelja uvođi u doživljajno-spoznavajni svijet zbog pobudivanja pozitivnih emocija. Razgovor o tekstu može biti poticajan i pomaže čitatelju lakše izraziti osjećaje i misli. Poticajne riječi mogu doprinijeti uspostavljanju zdravih odnosa i stvaranju povjerenja između ljudi. U vremenu u kojem živimo knjiga je doista lijek od buke svakodnevice. Čitanje utječe na razvoj jezičnih sposobnosti, kao što su: pisanje, slušanje i govor. Svaka riječ može se doživjeti i čitati na različite načine.

U ponедjeljak, 30. listopada, u sklopu programa popularizacije znanosti FUZ&ja, održano je predavanje naziva *Anticiganizam*. Predavanje su održale Jasmina Šahović Žabka, magistra andragogije, i Romana Nikolić, dipl. iur., saborska zastupnica.

Jasmina je predavanje započela definiravši pojam anticiganizma, koji ima i druge nazive, te dala povijesni presjek do-gadaja vezanih uz Rome, njihovu kulturu i odnos drugih naroda prema njima. Tijekom iznošenja mučnih podataka publikom su odjekivali uzvići zgražanja, a dio je slušatelja priznao da nikada nije čuo za brojne primjere mučenja i nepriznavanja Roma i njihove kulture što predavačicu nije iznenadio jer ih je većina i danas nepriznata. Predavačica je uključivala publiku u svoje predavanja pitanjima o stereotipizaciji Roma koja su se pokazala otpornima na vrijeme; drugim riječima različite su generacije slušatelja iznosile iste stereotipe o Romima koji ne poznaju ni državne granice, nego su univerzalni u različitim europskim zemljama. Slušatelji su zaključili da bi trebalo osvijestiti pitanje položaja Roma u Republici Hrvatskoj koji je još uvjek nedovjedno neravnopravan i diskriminacijski.

Nakon Jasminina je predavanja saborska zastupnica Romana Nikolić, koja često progovara o problemu položaja Roma u Hrvatskoj, iznijela odabранe recentne statističke podatke koji potvrđuju njihov neravnopravan položaj, ali i upućuju na permanentne probleme maličkičke trudnoće, prekidanja školovanja i vršnjačkoga nasilja koji se teško rješavaju. Romana je ukazala na iznimno težak status Romkinja u Hrvatskoj, ali i unutar romske zajednice. Upoznala je slušatelje s inicijativama i projektima financiranim iz sredstava Europske unije kojima se pokušava poboljšati položaj Roma u Hrvatskoj. Ponudila je još neka rješenja o kojima će progovoriti

AKTIVNOST UD'RUGE U SEMESTRU 2023

ti i u Hrvatskom saboru.

Po završetku su predavanja uslijedila pitanja slušatelja i dijeljenje iskustava rada s pri-padnicima romske zajednice. Predavačice su strpljivo odgovarale na pitanja i iskazale zelju za daljnjom suradnjom u cilju poboljšanja položaja Roma u Hrvatskoj.

U utorak, 28. studenog 2023., u sklopu programa popularizacije znanosti FUZ&ja, promovirana je znanstvena monografija *Gender Differences in Congressional Speeches*

autorice Dragane Božić Lenard u izdavaštvu Ethics Press Publishing. O knjizi su govorili prof. dr. sc. Marija Omazić s Filozofskog fakulteta u Osijeku, izv. prof. dr. sc. Anita Dremel s Filozofskog fakulteta u Osijeku, dr. sc. Ashnil Murray s Torrens University Australia, prof. dr. sc. David Robinson s Holmes Institute, Australija i autorica doc. dr. sc. Dragana Božić Lenard s Fakulteta elektrotehnike, računarstva i informacijskih tehnologija Osijek.

Prof. dr. sc. Marija Omazić, koja je bila mentoricom autorice pri izradi doktorske disertacije koja je podlogom za predmetnu znanstvenu monografiju, govorila je početcima suradnje s autoricom pri definiranju teme, metodologije i provođenja istraživanja za doktorsku disertaciju. Naglasila je detaljno provođenje istraživanja na ogromnom korpusu korištenjem mješovite metode (kvalitativno i kvantitativno)

što govorio o iznimnom znanstvenom doprinosu predmetne znanstvene monografije. Takoder, prof. dr. sc. Omazić struktorno je predstavila knjigu istaknuvši doprinos svakog poglavlja.

Izv. prof. dr. sc. Anita Dremel publiku je upoznala sa svojom poveznicom s autoricom. Nakon upoznavanja na jednoj međunarodnoj konferenciji u Slovačkoj i uočavanja zajedničkih znanstvenih interesa u području rodnih razlika, izv. prof. dr. sc. Dremel, koja je predsjednica Povjerenstva za rodnu ravnopravnost Sveučilišta u Osijeku, pozvala je autoricu doc. dr. sc. Dragana Božić Lenard da bude članicom

spomenutog Povjerenstva. Izv. prof. dr. sc. Dremel govorila je o rodnim sličnostima i razlikama iz sociološke i sociolingvičke perspektive koje i autorka spominje u knjizi. Naglasila je važnost osvještavanja potrebe za rodnim sličnostima i rodnim ravnopravnostima u svijek, ali posebno sada u vrijeme 16 dana aktivizma u što se tematika predmetne knjige izvrsno uklapa.

Dr. sc. Ashnil Murray i prof. dr. sc. David Robinson, neki od međunarodnih recenzenta predmetne knjige, javili su se videovezom iz Australije. Dr. sc. Ashnil Murray govorio je o iznimnom znanstvenom, ali i praktičnom doprinosu znanstvene monografije koja se bavi rodnim razlikama u političkim govorima jer je i sam aktivan političar kojemu je knjiga otvorila vidike te je zbog rezultata prezentiranih u njoj počeo pripremati svoje političke govore na posve drugačiji način. Prof. dr. sc. David Robinson govorio je o nepresušnim praktičnim primjerima koji se mogu iskoristiti u poslovnoj sferi, stoga osim znanstvenog, knjiga ima i praktičnu komponentu.

Konačno, autorica **doc. dr. sc. Dragana Božić Lenard** govorila je o motivaciji za pišanje znanstvene monografije koja je nastala kao dopunjeno izdanje njezine doktorske disertacije za koju je dobila istraživačku stipendiju British Scholarship Trusta i provele dva mjeseca na Middlesex University London, a potom ju obranila na Filozofskom fakultetu u Osijeku pod mentorstvom prof. dr. sc. Marije Omazić. Autorica je rekla da je na ideju za knjigu došla istražujući područje višejezičnosti tijekom kojeg je naišla na ideju da muškarci i žene govore različitim jezikom, pritom govoreći istim nacionalnim jezikom. Dalje je istraživala područje dok nije pronašla bazu govora dovoljno robusnu za provođenje istraživanja. U znanstvenoj je monografiji predstavljena jezična analiza 80 kategorija koje su se kretale od dugačkih riječi i rečenica preko svih jezičnih kategorija (zamjenice,

TI ALUMNI ZIMSKOM 3./2024. GODINE

glagoli i sl.) do riječi koje koristimo kada govorimo o novcu, vjeri, uspjehu i sl. Autorica je za predstavljanje knjige izabrala kategoriju osobnih zamjenica koje, pojedinačno, dobivaju najviše pozornosti znanstvenika. Autorica je zaključila predstavljanje svojim mišljenjem da još uvijek postoje rodne razlike u javnoj sferi, no ne toliko evidentne kao prije nekoliko desetljeća. Vjeruje da su žene svjesne dominacije muškaraca u političkoj sferi i da prihvaju norme koje oni postavljaju ulazeći u "njihov svijet", no smatra da moraju biti oprezni prilikom pokušaja probijanja staklenog stropa jer bi se na tom putu mogle porezati.

Na Filozofskom fakultetu u Osijeku **7. prosinca 2023.** godine u 18 sati **Mirta Faktor**, profesorka hrvatskoga jezika i književnosti te suvoditeljica volonterskoga kluba "Nadice" Medicinske škole Osijek, održala je predavanje o temi volontiranje. U svjetu ta tema još uvijek nije u potpunosti popularizirana. Profesorica Faktor istaknula je važnost volontiranja za osobni i društveni rast. Navela je i pokazala nekoliko volonterskih aktivnosti koje je provela u Medicinskoj školi Osijek, ali i izvan nje. Profesorica je dobitnica Volunterske nagrade za društveni angažman pojedinca te je predavanje upotpunila i osobnim, volonterskim iskustvima. Na predavanju su sudjelovali učenici Medicinske škole Osijek i Tehničke škole i prirodoslovne gimnazije Rudera Boškovića Osijek.

U ponедјeljak, 11. prosinca 2023. godine u prostorijama Filozofskog fakulteta Osijek održano je predavanje **"Učitelji i učenici s posebnim odgojno-obrazovnim potrebama"** u organizaciji Alumni udruge FFOS i programa popularizacije znanosti FUZ&JA. Predavanje je održala Krinoslava Duka, magistra razredne nastave s defektologijom. Predavanjem su nazočni sudionici mogli dobiti uvid u obrazovanje učenika s teškoćama u razvoju i odgoju i obrazovanje učenika bez odgovarajuće roditeljske skrbi unutar sustava socijalne skrbi koja

su osjetljiva podskupina čije se inkluzivne potrebe često razlikuju od potreba prosječnog učenika. Predavanje je ponudilo obrazloženje koje su to posebne odgojno-obrazovne potrebe te heterogene skupine školske djece pojašnjavajući razloge češće pojavnosti teškoća u učenju, problema u ponašanju, emocionalnih i drugih razvojnih problema uvjetovane nepovoljnijim odgojnim, socijalnim, ekonomskim i kulturnim čimbenicima.

U srijedu, 24. 1. 2024. bivši student Filozofskoga fakulteta u Osijeku **Hrvoje Grganović** održao je *online* predavanje naslova **Kako postati europski filozof: savjeti za europske karijere**. Predavanje je bilo otvoreno za javnost, a iako je predavač jezičar i ima najviše iskustva u poslovima koji se tiču prevodenja, predavanje je bilo korisno za sve studente društvenih i humanističkih znanosti koje zanimaju inozemne karijere.

Predavač je naglasio širok dijapazon karijernih mogućnosti za studente humanističkih usmjerenja jer se tijekom studija, neovisno o predmetu studiranja, na svim smjerovima u humanističkim znanostima (no i u većini društvenih) steknu prenosive vještine (prezentacijske, meke, komunikacijske) koje se cijene u svim sektorima. Potaknuo je studente na rano otkrivanje važnosti stjecanja inozemnog iskustva i umrežavanje putem studentiških poslova, volontiranja, razmjene i prakse. Prezentirao je način prijavljivanja za poslove u EU institucijama, privatnom sektoru i nevladinim organizacijama te dao korisne, praktične savjete za pisanje životopisa kao i predstavljanje potencijalnim poslodavcima na razgovoru za posao. Budući da i sam sudjeluje u regrutiranju studenata, zna kako je biti "s one strane stola" pa su pruženi savjeti i više nego korisni.

S obzirom na iskustvo COVID-19 situacije kao i strateške ciljeve Europske unije o zelenoj i digitalnoj transformaciji, ovladavanje digitalnim vještinama presudno je za europske (a i šire) karijere. Predavač

je izdvojio presudne digitalne vještine kao i načine za ovlađivanje istima.

Po završetku predavanja uslijedila su pitanja publike koju je zanimalo postoje li slučajevi nepotizma u Europi, kako napisati životopis koji će se istaknuti u hrpi sličnih, kako se najbolje predstaviti na razgovoru za posao i sl. Predavač je strpljivo i suvereno odgovorio na sva pitanja čime je zadovoljio znatiželju potencijalnih kolega.

Predavanje ***Iskustvom umjetnosti*** održala je **Martina Ivanović** 30. 1. 2024. u prostoriji 39 Filozofskog fakulteta u Osijeku. Predavanju je cilj bio ponovno otvoriti i istaknuti pitanja umjetničkog djela, autentičnosti, a time i zapravo granica i razumijevanja samog koncepta umjetnosti. Nakon kratkog izlaganja teme uslijedio je vizual odabranih umjetničkih djela poput prikaza striipa, kazališta, notnog zapisa te pijanista kao i dvije skulpture osječkog umjetnika Gračana kojima je namjera ispitati stavove publike spram mogućih granica umjetnosti, onoga što se pod tim pojmom danas može smatrati te moguće gradnje unutar pojma, dokle može li se neko umjetničko djelo smatrati "boljim" od drugog te prema kojim kriterijima.

Nakon uvoda uslijedio je povjesno-filozofski prikaz ljudskog razumijevanja umjetnosti te samog koncepta koji je mišljen tom riječu. Nadalje, antičko je mišljenje obuhvaćeno dinamičnim odnosom Platona i Aristotelova odnosa spram umjetnosti, a što je ocrato ključnim pojmovima *pōesis, mimesis i katharsis*. Dakle, ovdje sažeto prikazano, dijalektički put od kreiranja/stvaranja, preko svojevrsnog oponašanja, za Platona je to oponašanje u odnosu spram svijeta ideja te je time za njega umjetnost van moguće odgajne uloge u nezavidnom položaju, dok je kod Aristotela ipak to oponašanje prirodna pojava ljudske percepcije okoline, a time taj put dovodi do pročišćenja kada se susretne s promatracem. Tim antičkim odnosom oblikovana je daljnja ljudska misao spram umjetnosti te su kao misaoni tok prikazani izvedeni ulomci iz djela filozofa kao što su Kant, Hegel, Schelling, Nietzsche te Walter Benjamin koji je posebno istaknut kroz svoje problematiziranje umjetničkog djela u doba tehničke reprodukcije te konzervativnog gubitka auralnosti umjetničkog djela kojemu se otuduje ono "ovdje" i "sada". Zatim je istaknuto pitanje ontologije umjetničkog djela, što ga kao takvim čini te je navedeno predstavljeni kroz misao Martina Heideggera i Romana Ingardenia. Heidegger umjetnost odreduje kao onu istinu bića koja se kao takva sama postavlja u djelu, analizirajući simboličnost djela, posebice kada je riječ o slikarstvu. S druge strane, Ingarden piše o slojevitosti umjetničkog djela te kako je kušatelj umjetnosti onaj koji djelo na neki način dopunjava s obzirom na iskustvo umjetničkog djela koje afektivno djeluje individualno. Time je otvoren put diskusiji o tome što čini umjetničko djelo, a u čijoj osnovi leži kompleksnost odnosa autor-djelo-kušatelj.

Predavanje se nastavilo usmjeravajući pogled na suvremenu sliku umjetnosti te moguće probleme poput isključenja umjetnosti bez pozamašne zrade, brisanje odredba umjetnosti, ukusa koji se nameće gledateljima bez nužne validnosti, a za navedeno su korišteni primjeri Banksyja, prikaz internetskih stranica kao što je Rotten tomatoes te ono najvažnije iskustvo samih pristupnih. Ipak, bilo je važno naglasiti kako navedeni problemi ne anticipiraju smrt umjetnosti niti su je proglašili već upozoravaju na razvoj kritičkog mišljenja te kako niti jedan član odnosa autor-djelo-kušatelj nije podložan smanjenju važnosti. Predavanje je tako zaključeno upućujući na pitanja i komentare prisutnih.

U utorak, 6. veljače, u 17 sati, u sklopu FUZ&ja-e, održano je predavanje naziva **Zašto liječnici odlaze iz Hrvatske?** Predavanje je održala sociologija **Ljiljana Pintarić** koja je predstavila rezultate svog doktorskog istraživanja koje se bavilo temom iseljavanja zdravstvenih radnika iz Hrvatske. Cilj je njezinoga rada bio utvrđivanje i razumijevanje ključnih, ali i svih ostalih relevantnih čimbenika koji sudjeluju u procesu donošenja odluke zdravstvenih radnika o iseljenju kao i različitih kontekstualnih varijabli koje na ovaj proces mogu utjecati. U tu je svrhu provedeno kvalitativno istraživanje, a kao metoda istraživanja odabранa je metoda polustrukturiranog intervjua. Ciljane su populacije iseljenih, ali i neiseljenih zdravstvenih radnika kako onih koji su razmišljali (ili razmišljaju) o iseljenju, tako i onih koji tu mogućnost ne razmatraju. Intervjuirano je ukupno 45 zdravstvenih radnika, a zbog konteksta pandemije bolesti COVID-19 tijekom koje se istraživanje odvijalo, svi su intervju realizirani na daljinu, putem internetskih komunikacijskih platformi. Materijal dobiven istraživanjem analiziran je i obraden metodom tematske analize po pristupu analize obrazaca. Primjeri su transkribirani i anonimizirani te odabrani predstavljeni javnosti koja je nekima od njih (primjerice mobing ili rodno uvjetovano nasilje) bila zgrožena.

Identificirano je pet tema koje grupiraju čimbenike relevantne za iseljavanje zdravstvenih radnika iz Hrvatske, a to su organizacijski kontekst hrvatskog zdravstvenog sustava, društveno-politički kontekst suvremenog hrvatskog društva, profesionalne aspiracije zdravstvenih radnika, kvaliteta živote te sistemsko nasilje. Ključni su čimbenici iseljavanja neuredenost te visoki stupanj politizacije zdravstvenog sustava, percepcija visoke razine korupcije i nepotizma u zdravstvenom sustavu i društvu, izostanak meritokratskih principa u sustavu i u širem društvu, opća klima apatije i beznada, kako u sustavu, tako i u širem društvu.

Predavanje je izazvalo velik interes javnosti koja je postavljala brojna pitanja tijekom predavanje time otvarajući druga pitanje i ukazujući na društvene probleme koje predavaču profesionalno intrigiraju i želi se njima i ubuduće baviti.

ALUMNI KeMo - brojne radionice „šarene tematike“

Ana AMIĆ

U suradnji sa studentima održane su brojne radionice „šarene“ tematike. Naša su publika bili vrtićarci, osnovnoškolci, studenti i entuzijasti koje zanima područje STEM-a. U studenom smo organizirali radionicu u OŠ Mladost naslova „Odjeljivanje sastojaka iz smjesa“, a u OŠ Franu Krste Frankopana radionicu naslova „Enzimi i vodikov peroksid“. Osim toga, u studenom je održana radionica na temu hrane i bioaktivnih tvari naslova „Što to jedemo? Degustacija, organoleptička i analiza bioaktivnih tvari u uzorcima hrane“. U prosincu smo posjetili OŠ Franu Krste Frankopana i održali radionicu o vodi, a održana je i radionica o komunikaciji. U planu je mnogo takvih aktivnosti pa ovom prilikom pozivamo sve zainteresirane da nam se pridruže, bilo kao publika ili kao suradnici. Već u siječnju planiramo posjetite škola s radionicama koje su tematski povezane uz STEM, a jedna od prvih bit će u OŠ Franu Krste Frankopana na kojoj će se učenici upoznati s radom u kemijskom laboratoriju, osnovnim laboratorijskim tehnikama i sigurnosnim mjerama. Kao gosti, u studenom i prosincu 2023. godine sudjelovali smo u radionicama koje su održali članovi udruge STEAM centar. Radionice su izuzetno edukativnog karaktera, ali i zabavne i zanimljive, te su pomogle u kreiranju naših radionica. U studenom smo posjetili STEMLab OŠ Mladost te smo vidjeli kako se kod njih proučavaju različiti kemijski problemi. U prosincu 2023. godine organiziran je okrugli stol i panel-rasprava „Studij kemije - mogućnosti danas“ na kojoj su sudjelovali naši bivši studenti. Studenti su iz prve ruke čuli kako je to studirati izvan Hrvatske, a kako kod nas. Kroz priču i pitanja čuli smo neke anegdote, upozorenja, savjete, naječnije od svega, realna i aktualna iskustva naših studenata.

Osim posjeta školama, u planu su posjeti tvrtkama na području Osijeka, primjerice posjet Službi za zdravstvenu ekologiju Naštavnog zavoda za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije kako bismo se upoznali s njezinim radom i djelovanjem te ojačali povezanost kroz razmjenu iskustva i znanja.

TEMA BROJA

Članovi akademske zajednice pohodili Vincelovo na Požeškoj gori

Bruno HORVAT

Fakultet turizma i ruralnog razvoja u Požeškoj gori je profesore, studente, djelatnike Fakulteta te ostale ljubitelje prirode i tradicije izlet na Vincelovo koje se održalo na Požeškoj gori. Turskička zajednica Grada Požege na imanju obitelji Vučinović nedaleko od kapelice svetog Vida na Požeškoj gori organizirala je ovu tradicionalnu vinogradarsku manifestaciju. Izlet je bio organiziran kao praktičan dio upoznavanja zainteresiranih dionika na Fakultetu kao bi dodatno potkrijepili svoja teorijska znanja iz područja turizma. Svi su se zainteresirani okupili kod prostora Požeških vinara te krenuli put Požeške gore nakon kratkog doručka. Prekrasni pejzaži prostirali su se svim onima koji su krenuli put te avanture te svakako još jednom pokazali da Požeška gora ima velik turistički potencijal koji se može i treba staviti u funkciju. Na predvidenoj su lokaciji sve okupljene dočekale najbolje gastrodelicije ovoga kraja koje se posebno pripremaju za Vincelovo. Uz poznatu tamburašku glazbu i druženje svi su sudionici mogli osjetiti tradicionalno slavonsko gostoprimg

stvo te se uvjeriti u mogućnosti i potencijale koje nudi ta manifestacija. Središnji dio događanja bio je blagoslov vinograda i rezidba koju su odradili lokalni dužnosnici uz asistenciju vinogradara. Ugodna planinarska šetnja i druženje bili su prilika da se otvore nove teme i mogućnosti razvoja kontinentalnog turizma u Slavoniji. Uz studente, članove Alumni "FTRR", podršku događaju došli su dati predsjednik Alumni "FTRR" Bruno Horvat, mag. oec., prodekan za razvoj doc. dr. sc. Berislav Andrić te dekan Fakulteta turizma i ruralnog razvoja u Požeškoj gori prof. dr. sc. Berislav Miličević.

Alumni FTRR na promociji monografije "Graševina - kraljica Slavonije"

U okviru završetka projekta "Uncorking rural heritage" na Fakultetu turizma i ruralnog razvoja u Požeškoj održana je promocija zanimljive i edukativne monografije "Graševina - kraljica Slavonije". Autori su te publikacije doc. dr. sc. Valentina Obradović, doc. dr. sc. Josip Mesić i doc. dr. sc. Berislav Andrić koji su govorili o knjizi te ju ujedno i predstavili brojnim studentima, profesorima te ostalim zainteresiranim dionicima. Knjiga obraduje tematiku graševine koja nije dovoljno prisutna u stručnoj i znanstvenoj

literaturi, a ozbiljna afirmacija mora se dogoditi najprije kroz prisutnost u publikacijama. Navedena monografija ima za cilj pregled do sada objavljenih znanstvenih i stručnih spoznaja o sorti graševini iz različitih aspekata te isto tako istaknuti gdje su prilike za buduća istraživanja. Na navedeni način pomoći će se u razvoju prepoznatljivosti graševine te boljem iskoristavanju njezina potencijala, osobito u Slavoniji gdje se nedovoljno koristi koncept *terroir* kao važnijeg obilježja određenog područja. Projekt je time uspješno završen uz suradnju s Norveškim institutom za istraživanje bioekonomije, Hardanger Cider Association, Vinarijom Tirkveš iz Makedonije, Sveučilištem u Novoj Gorici i Javnom ustanovom Lokalna razvojna agencija Požeškoj.

Kroz svoje brojne promocije akademskih vina Zlatne doline članovi udruge Alumni "FTRR" na enogastronomičkim festivajima održavaju brojne prezentacije graševine koja kupi simpatije vinskih znalaca te prinosi njezino ime u široj društvenoj i kulturnoj zajednici. Uime udruge promociji je nazozio Zdravko Matićević. S obzirom na svoje brojne društvene aktivnosti, udruga poziva sve diplomirane studente Fakulteta turizma i ruralnog razvoja da se uključe u njezin rad te da budu dio akademske zajednice koja nosi pozitivne promjene u hrvatsko društvo.

Aktivnosti udruge Alumni Odjela za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Alumni BiolOs) realizirane od 1. listopada 2023. godine

Filip STEVIĆ /Tea KOMLJENOVIC

Alumni Odjela za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Alumni BiolOs) dobrotvorna je strukovna udružica koja je osnovna misija izgraditi i ojačati međusobnu povezanost i suradnju svih narastajućih studenata radi poticanja razmjene znanja i iskustava kroz aktivno sudjelovanje u stručnim, obrazovnim i istraživačkim djelatnostima na Odjelu za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Udruga je osnovana 26. ožujka 2018. godine te upisana u Registar udruge Republike Hrvatske. Vizija Alumni BiolOs jest ojačati ugled Odjela za biologiju te poboljšati stručnost i prepoznatljivost diplomiranih studenata i njihovu konkurentnost na tržištu rada.

Alumni BiolOs AKTIVNOSTI

Navedene aktivnosti obuhvaćaju razdoblje od 1. listopada 2023. do 31. siječnja 2024.

Sjednice udruge AlumniBiolOs

Istekom mandata dosadašnjih predstavnika, Alumni BiolOs proveo je postupak za izbor novih predstavnika Udruge u Skupštini. Izborna sjednica održana je 2. listopada 2023., a izabrano je 11 predstavnika na dvogodišnji mandat. Za novog predsjednika Udruge izabran je izv. prof. dr. sc. Filip Stević, doc. dr. sc. Alma Mikuša za prvu potpredsjednicu, prof. dr. sc. Irella Bogut za drugu potpredsjednicu i Tea Komljenović, univ. mag. prot. nat. et amb., za tajnicu Udruge. Na sjednici je istaknuto da je dosadašnji rad Udruge doprinio promidžbi i prepoznatljivosti ne samo Alumni BiolOs-a nego i Odjela za biologiju te svih drugih ustanova u kojima rade članovi udruge. Godišnja sjednica Skupštine udruge Alumni BiolOs održana je 12. prosinca 2023. godine na kojoj je predstavljeno izvješće

o aktivnostima Udruge u protekljoj godini, usvojeno godišnje financijsko izvješće Udruge te predstavljene i usvojene planirane aktivnosti te financijski plan za 2024. godinu.

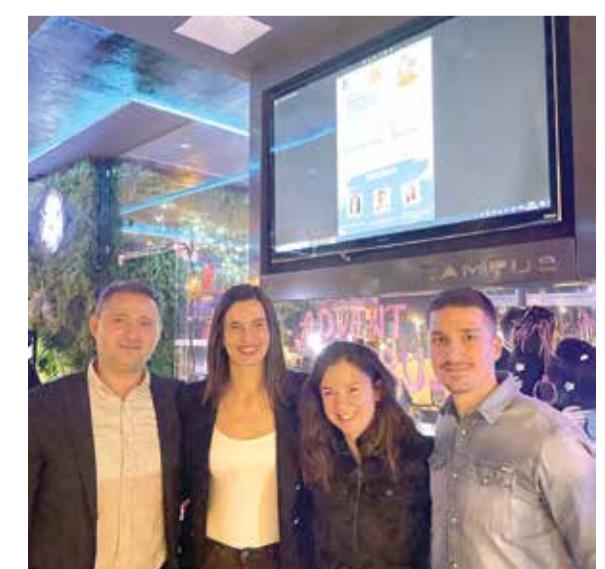
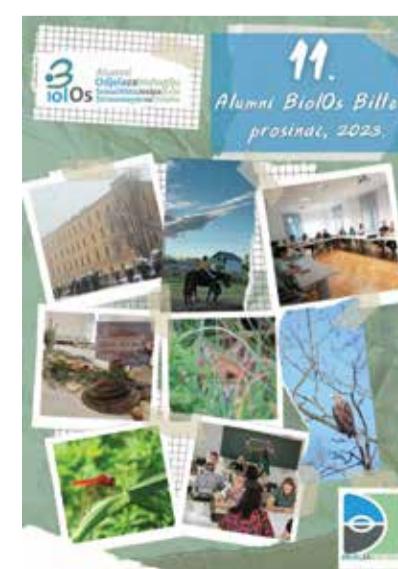
ju te je omogućen i online prijenos predavanja.

Alumni Caffé

U Campus Caffeu 11. prosinca 2023. po prvi je put održana aktivnost Alumni Caffé. Alumni Kristina Kristek, prof. mentor (III. gimnazija Osijek), Juro Zovrak, mag. educ. biol. et chem. i mag. ing. agr. (Novartis), i Marija Dundović, mag. biol. (Odjel za humanu reprodukciju i MPO KBC Osijek), predstavili su svoje karijere, kako su se snašli na tržištu rada nakon fakulteta te put do trenutačnih poslova. Tako su studenti Odjela za biologiju imali priliku dobiti odgovore na pitanja vezana uz zapošljavanje unutar i izvan akademske zajednice te bolje predstavljanja poslodavcima u svrhu ostvarivanja uspješnih radnih odnosa.

11. Alumni BiolOs bilten

Alumni BiolOs putem elektroničkog izdanja biltena objavljuje aktivnosti svojih alumnina zaposlenih u različitim ustanovama, tvrtkama i organizacijama. Cilj je promovirati uspjehe bivših studenata, poboljšati njihovu prepoznatljivost te ojačati međusobnu povezanost i suradnju svih generacija kako bi potaknuli razmjenu znanja i iskustva kroz aktivno sudjelovanje u stručnim, obrazovnim i istraživačkim djelatnostima. Na taj se način i potencijalno poslodavci mogu upoznati s profilom veština diplomiranih studenata Odjela za biologiju. Dana 21. prosinca 2023. objavljen je 11. Alumni BiolOs bilten (<https://www.biologija.unios.hr/bilten/>). U tom su Biltenu obuhvaćene aktivnosti za razdoblje od 1. srpnja do 30. studenog 2023. godine. Prikazana su održana predavanja i radionice, znanstveni i stručni radovi, poglavljia u knjigama, sudjelovanja na konferencijama, projekt i stručna usavršavanja te napredovanja naših članova. Sve aktivnosti Alumna Odjela za biologiju redovito se objavljaju na stranicama <https://www.biologija.unios.hr/alumni-biolos/> te na društvenim mrežama.

ALUMNI GRAFOS: Promocija novih inženjerskih pothvata i inovacija

Željko ŠRENG

Udruga Alumni Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek osnovana je 2000. godine. Od tada joj je cilj održati kontakt među bivšim studentima Građevinskog i arhitektonskog fakulteta u Osijeku. Njegovanje odnosa s bivšim studentima provodi se kroz predavanja, okrugle stolove i radionice na Fakultetu te obilascima građilišta u blizini Osijeka. Također, Udruga aktivno radi na povezivanju članova Udruge i sadašnjih studenata. U tu svrhu održavaju se prezentacije tvrtki, poslova i skustava kroz organizirana predavanja i druženja. U 2022. godini održana

je prva, tzv. "Kava s alumni-ma" na kojoj su svoja iskustva trenutačnim studentima predstavila tri inženjera građevinarstva; jedan s aspekta projektiranja, drugi izvođenja, a treći upravljanja vlastitom građevinskom tvrtkom. Plan je u budućnosti nastaviti s takvim i sličnim dogadjajima, a sve kako bi se sadašnje studente pripremilo za izazove koji ih čekaju nakon završetka studija. Na sjednici Udruge u 2022. godini jednoglasno je odabранo novo vodstvo. Novi predsednik Udruge sada je dr. sc. Željko Šreng, dopredsednik dr. sc. Ivan Kraus, a tajnica Ana Perić. Udruga suraduje s Upravom Fakulteta i zajedničkim snagama teži povećanju kvalitete odnosa između članova Udruge, djelatnika Fakulteta i studenata. Trenutačno je u pripremi promjena statuta i uključivanje inženjera arhitekture u planove i djelatnosti Udruge. Udruga od 2023. godine djeluje pod nazivom "Alumni Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek" i krasiti će novi logo. U izradi je interaktivna baza članova radi jednostavnije i brže komunikacije među članovima Udruge. U planu za iduće razdoblje jest organizacija stručnih i znanstvenih predavanja, tribina i radionica kroz koje će se promovirati novi inženjerski pothvati, inovacije i nova znanstvena postignuća te tehnologije.

Udruga ALUMNI Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Osijek

Ksenija ROMSTEIN

Alumni FOOZOS zajednicu čine bivši diplomirani studenti Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Osijek (neka dašnjeg Učiteljskog fakulteta, Visoke učiteljske škole, Pedagoškog fakulteta) te svi oni koji podupiru misiju i ciljeve Alumni FOOZOS-a.

Udruga ALUMNI Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti osnovana je na Međunarodni dan obrazovanja, 24. siječnja 2023. godine.

Udruga ALUMNI Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Osijek udruga je u koju se mogu učlaniti svi koji su završili neki od programa formalnog obrazovanja (studij predškolskog odgoja/studij priješkolskog i diplomskog ranoga i predškolskoga odgoja i obrazovanja ili učiteljski studij/integrirani sveučilišni priješkolski i diplomski sveučilišni studij) pri Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti Osijek, kao i njegovim pravnim prethodnicima (Učiteljskom fakultetu u Osijeku, Visokoj učiteljskoj školi Osijek i Pedagoškom fakultetu Osijek). Članovi mogu biti osobe koje su diplomirale, magistrirale i doktorirale na Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Osijek i njegovim pravnim prethodnicima, sa svrhom unaprjeđivanja i podupiranja znanstvene, stručne i nastavne djelatnosti Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Osijek te njegovim afirmacijama i jačanjem prepoznatljivosti u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Udruga ALUMNI FOOZOS i Centar za rehabilitaciju FOO-

ZOS organizirali su 13. 2. 2024. okrugli stol "Odgojno-obrazovna podrška učenicima s problemima u ponašanju" kojemu su se odazvale socijalna pedagoginja Sanja Vladović iz Ureda pravobraniteljice za djecu, psihologinja Ivona Končarević iz Centra za pružanje usluga u zajednici Osijek, psihologinja Kristina Krulić Kuzman iz SOS dječjeg sela Ladićimerci i izv. prof. dr. sc. Barbara Herceg Pakšić s Pravnog fakulteta u Osijeku. Na okruglom stolu nagrađena je potreba jačanja preventivnih aktivnosti u odgojno-obrazovnim ustanovama te ostvarivanje intersektorske suradnje u smjeru sveobuhvatne, inkluzivne podrške. Nakon okruglog stola, održana je radionica "Nepoželjna ponašanja: praćenje i intervencije" namijenjena učiteljima i struč-

nim suradnicima u osnovnim i srednjim školama. Radionicu je vodila alumna Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Osijek izv. prof. dr. sc. Ksenija Romstein.

S obzirom na to da je ožujak mjesec obilježavanja Nacionalnog dana edukacijskih rehabilitatora i Europskog dana logopedije dana 18. 3. 2024. ALUMNI FOOZOS i Centar za rehabilitaciju FOOZOS održat će okrugli stol pod nazivom "Suradnja s drugim stručnjacima, roditeljima i skrbnicima u rehabilitaciji osoba s cerebrovaskularnim inzultom". Suradnja s drugim stručnjacima prepoznata je kao ključni čimbenik uspješnog procesa i povoljnog ishoda rehabilitacije te se ovom prilikom želi uputiti upravo na potrebu umrežavanja stručnjaka različitih profila.

ALUMNI PTFOS – zadovoljstvo ponovnog druženja i promicanje ugleda inženjerske struke

Ivana LAUŠ

Alumni Udruga bivših studenata i prijatelja Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek - TehnOS registrirana je od 25. ožujka 2011. godine. Osnovana je u cilju očuvanja tradicije Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, promicanja ugleda Fakulteta i inženjerske struke, poboljšanja kvalitete studiranja, unaprjeđenja znanstvenog i stručnog rada, pružanja pomoći sadašnjim studentima u obavljanju stručne prakse i zapošljavanja, ali i pomaganja članovima Udruge ovisno o njihovim potrebama.

Fakulteta i inženjerske struke, poboljšanja kvalitete studiranja, unaprjeđenja znanstvenog i stručnog rada, pružanja pomoći sadašnjim studentima u obavljanju stručne prakse i zapošljavanja, ali i pomaganja članovima Udruge ovisno o njihovim potrebama.

U cilju održavanja kontakata s bivšim studentima i svim ostalim članovima Udruge te unaprjeđenja njihovih znanja i kompetencija, Udruga redovito organizira popularna, stručna i znanstvena predavanja, promocije knjiga, različite radionice, stručna putovanja i slično. Većina navedenih aktivnosti Udruge, a posebice struč-

na predavanja, održavaju se u poslijepodnevni satima kako bi se svi članovi mogli lakše okupiti i u što većem broju. Lista predavanja održanih u organizaciji/suorganizaciji Udruge uključuje domaće i inozemstvene predavače, a radionice su namijenjene usavršavanju različitih vještina potrebnih u svim strukama.

Predsjednik je alumni Udruge TehnOS prof. dr. sc. Drago Šubarić, potpredsjednik prof. dr. sc. Borislav Miličević, a tajnica Udruge Ivana Lauš, dipl. ing. Među mnogim aktivnostima možemo navesti da su u organizaciji/suorganizaciji alumni Udruge

TehnOS u prethodnoj 2023. godini te tekućoj 2024. godini održana sljedeća predavanja:

- promocija knjige Handbook of Aseptic Processing and Packaging, predavač: prof. dr. sc. Josip Simunović (North Carolina State University, SAD), jedan od urednika knjige, 26. lipnja 2023.
- predavanje "Prehrana spor-

taša" i promocija knjige "Food&Focus", predavačica: Sara Kostović (studentica Prehrambene tehnologije na KTF-u Sveučilišta u Splitu; certificirana fitness trenerica i sportska kolumnistica), 10. listopada 2023.

- predavanje "Ravnoteža prehrane i treninga", predavačica: Almedina Bunić, univ. spec. nutr. (tvrtka Almazor d.o.o.), 11. siječnja 2024.

- predavanje "Iza Kulisa Destilacije: razvoj proizvoda, marketing i specifičnosti proizvodnje jakih alkoholnih pića", predavač: Hrvoje Bušić (destilerija Duh u boci d.o.o.), 12. veljače 2024.

Celnjštvo alumni Udruge TehnOS svjesno je mogućnosti koje pruža takav način povezivanja te da članstvo u Udrizi, osim koristi za sve nas, pruža i zadovoljstvo ponovnog druženja s kolegama i budi osjećaj ponosa i pripadnosti Prehrambeno-tehnološkom fakultetu Osijek i Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

ALUMNI AUKOS – brojne aktivnosti – temelj budućnosti umjetnosti obogaćene tehnologijom

Borko BARABAN, Maja HARŠANJIĆ, Iris TOMIĆ, Filip ŽIVALJIĆ

Udruga ALUMNI AUK tijekom 2023. godine sudjelovala je u nekoliko projekata u organizaciji Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku, uključujući 13. Dioniz - festival kazališnih akademija i 13. Lutkokaz. Udruga je također bila dijelom izložbe u povodu Dana planeta Zemlje "66 minuta za planet", Dana održivosti i ciklusa predavanja "Popularizacija znanosti". Članovi ALUMNI AUK također su sudjelovali na Godišnjoj izložbi radova studenata Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku, održana je u Batini radionica Glini uz čašu vina kojoj je cilj bio povezati umjetnost, dentalnu medicinu i kulturni turizam. A primjera dobre prakse nije nedostajalo pa su nam se i kolege iz Hrvatskog narodnog

"Umjetnost tajlandske hrane: boja, ton, dizajn". Ta je priča posebice zanimljiva zbog toga što gradu Osijeku nudi ono što mu (još uvijek) nedostaje, a na što je itekako spreman - postati gastrodestinacijom. U svrhu jačanja kompetencija u području kuharstva, voditeljica radionice Aranya Polc, podrijetlom Tajlandanka koja živi i radi u Londonu, pripremom delicia te primjenom kuharskih tehniki svojim je vještinama sudionicima radionice približila tajlandsku kuhinju koja oduševljava i okusima i izgledom. U organizaciji Ortodoncije Sikora i Alumni - Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku održana je u Batini radionica Glini uz čašu vina kojoj je cilj bio povezati umjetnost, dentalnu medicinu i kulturni turizam. A primjera dobre prakse nije nedostajalo pa su nam se i kolege iz Hrvatskog narodnog

kazališta u Osijeku pridružili na radionici. U 2024. godini očekuje nas provedba projekta "Ciklus predavanja o upotrebi XR tehnologije u umjetnosti". U digitalnoj eri, tehnologija postavlja revolucionarne promjene u načinima na koje doživljavamo umjetnost. Projekt "Ciklus predavanja o upotrebi XR tehnologije u umjetnosti" osmišljen je kao most između tradicionalnog umjetničkog izraza i suvremenih tehnoloških inovacija. Kroz trajanje od šest mjeseci, taj projekt nudi četiri ključna predavanja koja će zainteresirane upoznati s mogućnostima virtualne, proširene i miješane stvarnosti unutar različitih umjetničkih disciplina. Od osnovnog uvođa u XR tehnologiju do dubokih analiza njenog korištenja u vizualnoj i izvedbenoj umjetnosti, svako predavanje pruža edukativni i interaktivni doživljaj. Kroz suradnju s ekspertima, umjetnicima i tehnoložima, ovaj ciklus ne samo da educira, već i inspirira stvaranje novih umjetničkih formi koje integriraju XR tehnologiju. Namijenjen studentima, umjetnicima i široj javnosti, ovaj projekt teži promicanju razumijevanja i primjene XR tehnologije unutar hrvatske umjetničke scene. Uz praktične demonstracije, Q&A sesije i mogućnost umrežavanja, "Ciklus predavanja" predstavlja temelj za budućnost umjetnosti obogaćene tehnologijom.

TEMA BROJA

JAVNOZDRAVSTVENA AKCIJA U VUKOVARU ODRŽANA 11. 11. 2023.

Petar ŠUŠNJARA/Ivana JUKIĆ

Dana 11. studenoga 2023. u jutarnjim satima Hrvatska liga za hipertenziju u suradnji s Veleučilištem Lavoslava Ružičke u Vukovaru, Studentskom sekcijom FIZIOS Medicinskog fakulteta Osijek, studentskom udrugom CroMSIC i Alumni klubom MEFOS organizirala je javnozdravstvenu akciju u Vukovaru na kojoj su se mjerili arterijski tlak, glukoza u krvi i lipidi. Unatoč lošem vremenu i kiši, odaziv je bio izrazito velik, sudjelovalo je oko stotinu stanovnika Vukovara. Najviše izmjerene vrijednosti arterijskog tlaka bile su 225/120, a šećera 16,2 mmol/L u krvi. Aritmetička vrijednost izmjerene tlaka bila je 172/92 te je skoro svaki stanovnik u trenutku mjerenja imao hipertenziju. Takve su brojke zabrinjavajuće, čak ako uzmemo u obzir i vanjske čimbenike koji mogu utjecati na te brojke. Visok tlak, poznati kao hipertenzija, posebno je opasan jer je tih ubojica, odnosno nema simptome. Zbog toga su takve aktivnosti izuzetno važne.

Studente Medicinskog fakulteta i Veleučilišta u Vukovaru

predvodili su doc. dr. sc. Maja Barić, specijalistica interne medicine sa subspecijalizacijom iz endokrinologije i dijabetologije, dr. sc. Slavica Janović, dr. sc. Petar Šušnjara i Marta Boješić, dr. med. Sudjelovalo je i deset studenata, s Medicinskog fakulteta Osijek Mihael Kolar, Mislav Božić, Marija Magdalena Purgar, Nikolina Božić i Laura Ivanović te s Veleučilišta u Vukovaru Andreja Marinović, Suzana Burko, Dejanu Grabovac, Marko Cojić i Karlo Nikolić.

14. 11. 2023. SVJETSKI DAN ŠEĆERNE BOLESTI

Svjetski dan šećerne bolesti najveća je svjetska kampanja

podizanja svijesti o šećernoj bolesti, a obilježava se svake godine 14. studenoga. Ove je godine Hrvatska liga za hipertenziju u suradnji sa Veleučilištem Lavoslava Ružičke u Vukovaru, Studentskom sekcijom FiziOS, Studentskom udrugom CroMSIC i Alumni klubom MEFOS održala javnozdravstvenu akciju mjerjenja glukoze u krvi, krvnog tlaka i lipida građanima grada Vukovara. Raširenost šećerne bolesti (dijabetesa) postaje globalna i poprima osobitost epidemije. Jedna od deset odraslih osoba u svijetu ima dijabetes, a više od 90 % ima dijabetes tipa 2. Gotovo polovici oboljelih još nije dijagnosticirana bolest.

NA PRAVNOM FAKULTETU OSIJEK OBILJEŽEN MEĐUNARODNI DAN ŽENA ORGANIZACIJOM PANELA „ŽENE NA PRAV(N)OM PUTU”

Lidija ŠIMUNOVIĆ

Alumni klub Pravnog fakulteta Osijek (dalje u tekstu: Alumni klub PRAVOS) u suradnji sa Studentskim zborom i ELSA-om Osijek obilježio je Međunarodni dan žena i tim povodom organizirao panel „Žene na prav(n)om putu“. Panel je održan u petak, 8. ožujka 2024. u 12 sati na Pravnom fakultetu Osijek. Uvažene gošće panela bile su bivše studentice Pravnog fakulteta Osijek, odnosno članice ALUMNI kluba PRAVOS, a danas uspješne pravnice u različitim pravnim profesijama. Uvodna panelistica bila je prof. dr. sc. Mira Lulić, sveučilišna profesorica, koja je ukratko pojasnila važnost obrazovanja žena i ulogu Pravnog fakulteta Osijek i njegovih studijskih programa za početak i daljnji razvoj pravničkih karijera. Panelistice su kroz ugodan i dinamičan razgovor odgovarale na pitanja moderatora izv. prof. dr. sc. Davora Muhića i podijele s publikom sve izazove s kojima su se suočavale nakon završetka studija i tijekom života na svom prav(n)om putu. Panelistice su bile: Biljana Đilas, sutkinja Županijskog suda u Osijeku, Margareta Krivić, odvjetnica iz Osijeka, Ivana Kolesarić, za-

mjenica županijskog državnog odvjetnika u Osijeku, dr. sc. Sandra Pašuld, pročelnica u Gradu Osijeku, Sanja Popović, vršiteljica dužnosti javnog bilježnika iz Osijeka, i Natalija Vlainić, voditeljica pravnih poslova u Belje plus d. o. o. Poseban naglasak tijekom panela stavljen je na ulogu i važnost pravnog obrazovanja i različitih oblika educiranja koje se nude u polju prava pri Pravnom fakultetu Osijek, ali i aktualnom pitanju za svaku uspješnu ženu - kako uravnotežiti privatnu i poslovnu sferu života. Panel je okupio stotinjak sudionika iz redova članova Alumni kluba PRAVOS, studenata Pravnog fakulteta Osijek, kao i ostalu zainteresiranu javnost i medije. Alumni klub PRAVOS

osnovan je još 2017. godine u cilju intenzivnog povezivanja, održavanja veza i suradnje sa svojim bivšim studentima čime se provodi i svojevrsna promocija Fakulteta. Početkom 2024. imenovano je novo vodstvo Alumni kluba PRAVOS. Predsjednicom Alumni Kluba PRAVOS imenovana je doc. dr. sc. Lidija Šimunović, predsjednicom Upravnog odbora imenovana je doc. dr. sc. Ana Đanić Čeko, a tajnikom Alumni kluba PRAVOS imenovan je Marijan Dumančić. Novo će vodstvo nastaviti održavati niz aktivnosti tijekom godine u svrhu okupljanja bivših i sadašnjih studenata Pravnog fakulteta Osijek i još jačeg povezivanja i sinergije pravničkih znanja, vještina i prakse.

EFOS SPORAZUMI I SURADNJE

Ivana UNUKIĆ

Ekonomski fakultet u Osijeku nastavlja jačati svoje veze s poslovnim sektorom kroz nova partnerstva koja su nedavno uspostavljena. Potpisivanjem ugovora s tvrtkom Nexe d. d., dekan EFOS-a prof. dr. sc. Boris Crnković i član uprave Nexe d. d. Velimir Vilović označili su početak partnerstva s trostrukim koristima: podizanje relevantnosti studijskih programa, olakšavanje pronašlaska kvalitetnog kadra te proširenje ponude stručnih praksi za studente. Kroz program „Upoznaj poslodavca“ EFOS je ugostio PwC Croatia, dio globalne mreže tvrtki. Predstavnici PwC-a studentima su pružili uvid u poslovanje tvrtke, proces zapošljavanja te mogućnosti za prakse ili zaposlenje. Tijekom prezentacije studenati su imali priliku doznati više o novom programu edukacije za pripravnike u odjelu revizije te o konceptu ESG-a i nefinansijskog izvještavanja. Dodatno, EFOS je potpisao Sporazum o znanstveno-stručnoj suradnji s Gradom Osijekom kako bi omogućio studentima obavljanje stručne prakse u javnom sektoru. Ta suradnja pružit će studentima priliku za stjecanje iskustva rada u gradskoj upravi i tvrtkama te učenje o načinu rada javnih tijela.

Nova partnerstva jasno pokazuju predanost EFOS-a u pružanju konkretnih mogućnosti za razvoj karijere svojim studentima, a istovremeno jačaju veze između akademiske i poslovne zajednice.

I. Znanstveno-stručni dijalog „Regionalni razvoj u Hrvatskoj: razvojna transzicija Slavonije“

U utorak, 27. veljače 2024. na Ekonomskom fakultetu u Osijeku održan je I. znanstveno-stručni dijalog Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU pod nazivom

„Regionalni razvoj u Hrvatskoj: razvojna transformacija Slavonije“. Taj važan događaj okupio je širok spektar partnera, uključujući Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Hrvatsku udrugu poslodavaca, Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Osijeku - HAZU te Hrvatsko društvo ekonomista. Rasprava se usmjerila na ključne teme unaprijeđenja regionalnoga razvoja, prilagodavanja ekonomskim trendovima i optimalnog korištenja sredstava iz EU fondova.

Sudionici su istaknuli izražene razlike u razvijenosti regija u Hrvatskoj te važnost pronalaska razvojnih modela koji će potaknuti aktiviranje regionalnog gospodarstva i stvaranje boljih životnih uvjeta. Dijalog je posebno naglasio potrebu za uspostavom regionalne ekonomske ravnoteže i definiranje metoda za mješanje regionalnog ekonomskog uspjeha. Ključne figure poput ministra Šime Erlića, župana Mata Lukića, dekana Borisa Crnkovića, rektora Vlade Gubercu te drugih značajnih sudionika doprinijele su dubokoj analizi i razumijevanju složenih izazova s kojima se suočavaju Slavonija i ostale regije Hrvatske.

Taj događaj predstavlja je važan korak k razvoju konkretnih strategija i politika koje će omogućiti održiv rast i razvoj svih krajeva Hrvatske te iskorištavanje prilika koje nude zeleni i digitalna transzicija. Znanstveno-stručni dijalog pružio je platformu za otvorenu i konstruktivnu raspravu te postavio temelje za

GODIŠNJA NAGRADA HANFE

Ivana UNUKIĆ

Hrvatska agencija za nadzor finansijskih usluga (HANFA) već godinama nagrađuje studente kroz natječaj za najbolje znanstvene i stručne

radove. Cilj takvog natječaja jest unaprijediti suradnju s domaćom akademskom zajednicom te potaknuti studente da unaprijeđuju vlastite kreativnosti i razvoj vještina znanstvenog istraživanja. Studenti su Ekonom-

skog fakulteta do sada sudjelovali na tom natjecanju s dobrim uspjehom 2021. i 2022. godine.

Početkom 2024. godine u zagrebačkom Hotelu Dubrovnik održano je svečano uručenje Godišnje nagrade Hanfe studentima za najbolje znanstvene i stručne radove u 2023. godini. Treću godinu zaredom Ekonomski fakultet u Osijeku imao je svog predstavnika, odnosno student Pejo Bosnić za učenje je pobjedničko mjesto sa znanstvenim radom „Paneuropska osobna mirovinjska štednja kao novi oblik dobrovoljnog mirovinskog osiguranja“ pod mentorstvom dr. sc. Dražena Novakovića. Kolega Bosnić svoj je rad predstavio okupljenima pri svečanoj dodjeli nagrada kojoj je nazočio i dekan Ekonomskog fakulteta u Osijeku prof. dr. sc. Boris Crnković.

TAKO JE GOVORIO FRIEDRICH NIETZSCHE

Luka PEJIĆ

U četvrtak, 29. veljače 2024. održano je šesto popularno-znanstveno događanje u sklopu 12. ciklusa Otvorenog četvrtka kao dijela projekta popularizacije znanosti FUZ&JA Filozofskog fakulteta u Osijeku. Izv. prof. dr. sc. Boris Bosančić s Odsjeka za informacijske znanosti održao je predavanje *Vjećno vraćanje jednakog - Nietzscheova najznanstvenija ili najreligiozija misao?*

U predavanju su razmotreni ključni aspekti filozofije Friedricha Nietzschea (1844. - 1900.), njegovih životnih faza te koncepta *vjećnog vraćanja jednakog*. Predavač je istaknuo da je Nietzscheov životni put obilježen trima različitim fazama mišljenja, počevši

od ranih godina pod utjecajem Schopenhauera i Wagnera, preko srednje faze kojoj prethodi razočaranje u dodašnje ideale i prijateljstva, u kojoj Nietzsche doživljava regeneraciju i novo budenje, do kasne faze koja se usmjerava na kritiku moralnih vrijednosti i koju obilježava ideja volje za moć. Istaknuto je da koncept *vjećnog vraćanja* predstavlja vrhunac njegove filozofske misli, sugerirajući da se svijet i svi njegovi događaji vraćaju - ili uvjeto rečeno "ponavljaju" - u beskonačnom ciklusu. Ideja *vjećnog vraćanja* temelji se na Nietzscheovu razumijevanju vremena i prostora, dovodeći u pitanje linearno shvaćanje vremena i naglašavajući cikličnu prirodu postojanja. Tijekom predavanja navedena je ideja razmotrena i kao

Održana 6. Mentorska radionica doktorskog studija Poljoprivredne znanosti

Zvonko ANTUNOVIĆ
i Anea MIHAJLOVIĆ

Dana 22. veljače 2024. godine održana je 6. Mentorska radionica doktorskog studija Poljoprivredne znanosti na Fakultetu agrobiotehničkih znanosti Osijek. Radionicu je vodio prof. dr. sc. Tonči Rezić s Prehrambeno biotehničkog fakulteta Zagreb koji je akreditirani edukator mentora biotehničkog znanstvenog područja. Mentorska se radionica tradicionalno organizira svake godine radi poboljšanja doktorske izobrazbe i podizanja svjesnosti o važnosti mentorstva u doktorskoj izobrazbi. Na ovogodišnjoj radionici sudionici su doznali nešto više o snagama, slabostima

i iskustvima na doktorskim studijima, koja je uloga mentora, voditelja studija i samog kandidata te kako izbjegći poteškoće tijekom studija.

FUZ&JA - najava aktivnosti u ljetnom semestru 2023./2024.

Filozofski fakultet u Osijeku u ljetnom semestru ponovo otvara svoja vrata svima koji žele poslušati zanimljiva predavanja i predstavljanja knjiga te sudjelovati na tribini ili radionicu. Sve navedeno donosi FUZ&JA (Filozofski u zajednici - i ja), program popularizacije znanosti koji znanstvene teme nastoji na jednostavan način predstaviti široj zajednici.

Organizatori događanja u sklopu petog ciklusa FUZ&JA-e jesu Alumni udruženje FFOS, Centar za interdisciplinarna istraživanja, Estetički laboratorijski, Otvoreni četvrtak te pojedine katedre i odsjeci Filozofskog fakulteta u Osijeku (ovaj je put riječ Odsjeku za povijest te Odsjeku za psihologiju). Više o FUZ&JA-i možete saznati na njezinu mrežnoj stranici. Ukratko, u ljetnom semestru

održat će se petnaest događanja u sklopu kojih ćete moći čuti više o filozofiji Friedricha Nietzschea, književnim djelima Kristiana Novaka, mentalnom zdravlju, političkim izborima, statusu povjesničara u Hrvatskoj i brojnim drugim temama. Bit će prikazan i treći dio dokumentarnog filma autora Hrvoja Petrovića o

osječkom Donjem gradu, održat će se predstavljanja knjiga koje problematiziraju teme iz psihologije i teorije književnosti, organizirat će se radionice o umjetničkom pripovijedanju i dramskim metodama u odgojno-obrazovnom sustavu itd. Informacije o svim najavljenim događanjima, koja su, dakako, otvorena za javnost, bit će dostupne na mrežnim stranicama Fakulteta te na društvenim mrežama organizatora. Dio događanja prenosit će se i na YouTube-kanalima pojedinih organizatora. Koordinatori su tog popularno-znanstvenog programa Domagoj Kostanjevac, Jelena Pataki Šumiga, Luka Pejić i Petra Pekarić. Sva pitanja, komentare i prijedloge možete im uputiti na sljedeću e-adresu: fuzija@ffos.hr. Vidimo se na Filozofskom! Voditeljski tim FUZ&JA-e

ERASMUS+ KA2 PROJEKT FAZOS-a

TRENING ZA STUDENTE U OSIJEKU U SKLOPU EURO-PLANT-ACT PROJEKTA

Karolina VRANDEČIĆ

U sklopu Erasmus+ KA2 projekta "Suradnja u primjeni inovativnih metoda za procjenu ljekovitog bilja sa središnjom ulogom u farmaciji, poljoprivredi i prehrani" (EURO-PLANT-ACT) na Fakultetu agrobiotehničkih znanosti Osijek proveo se trening za studente koji studiraju poljoprivrednu, medicinu, farmaciju ili nutricionizam. Trening je održan od 26. 2. 2024. do 6. 3. 2024.

Na Fakultetu su održane radionice koje su sadržavale teorijski i praktičan dio vezano uz primjenu ljekovitog bilja i biljnog ekstrakta u zaštiti bilja i proizvodnja ljekovitog bilja. Na treningu je sudjelovalo šest studenata s Victor Babeș University of Medicine and Pharmacy iz Temišvara, šest studenata s University of Calabria iz Rende. Projekt je započeo početkom rujna 2022. godine i traje do

pa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, šest studenata s University of Life Sciences "King Mihai I" iz Temišvara i šest studenata s University of Calabria iz Rende. Projekt je započeo početkom rujna 2022. godine i traje do kraja kolovoza 2024. godine, a suradnici na projektu s Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek jesu: prof. dr. sc. Karolina Vrandečić, prof. dr. sc. Jasenka Čosić, prof. dr. sc. Renata Balčević, doc. dr. sc. Marija Ravlić i dr. sc. Daniel Haman.

Održan treći po redu Dan doktorata iz agroekonomike

Tihana SUDARIĆ

Na Agronomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 4. ožujka 2024. godine održan je treći po redu Dan doktorata iz agroekonomike u organizaciji Hrvatskog agroekonomskog društva (HAED). Predsjednica HAED-a prof. dr. sc. Tihana Sudarić s Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek naglasila je iznimnu važnost tog događaja. Istaknula je da takvi događaji pružaju doktorandima nezamjenjivu priliku za prezentiranje njihovih istraživanja, razmjenu ideja te unaprjeđenje znanstvene rasprave i suradnje unutar te ključne discipline. Na Danu doktorata prezentirane su tri teme doktorskih disertacija. Prva tema "Alati društvenih mreža u okretanju ruralno-urbanog migracijskog pravca" bavi se evolucijom razvojne komunikacije, novom izgradnjom ruralnog prostora, instagrimom i ekonomijom novih medija. Doktorandica je na primjeru Instagrama objasnila na koji način društvene mreže mogu utjecati u zaokretu migracijskog pravca, odnosno selidbom iz urbanih u ruralna područja. U drugoj temi "Strateški okvir za učinkovitu provedbu očuvanja prirode kroz Zajedničku poljoprivrednu politiku" ciljevi su utvrditi u kojoj je mjeri politika bioraznolikosti bila integrirana u Zajedničku poljoprivrednu politiku Republike Hrvatske 2014. i 2023. godine, utvrditi na koji je način Republika Hrvatska koristila agrookolišne mjeru za postizanje ciljeva očuvanja prirode u područjima Natura 2000 i ispitati koje vrijednosti poljoprivrednicima povezuju s pojmom "good farmer" u Hrvatskoj i na koji način vrednuju očuvanje prirode. Empirijski uvid, perspektive dionika, evaluacija politike i metodološki na-

predak rezultirat će strateškim okvirom za učinkovitu provedbu očuvanja prirode kroz Zajedničku poljoprivrednu politiku u cilju razvoja novih spoznaja ili proširenja znanja u području očuvanja prirode i poljoprivredne politike što će pružiti temelj za daljnja istraživanja i razvoj politike u tom području što u konačnici predstavlja znanstveni doprinos doktorata. Trećoj je temi "Utjecaj upravljanja genetskom strukturonom stada na dohodnost mlječnih govedarskih farmi" cilj utvrditi stupanj obavještenosti upravitelja mlječnih farmi o programima križanja mesnih i mlječnih pasmina goveda, zatim utvrditi remontnu stopu krava holštajn pasmine i udio krava raspoloživ za program gospodarskog križanja te utjecaj upravljanja genetskom strukturonom i veličinom stada na svojstva mlječnosti i laktacijsku dobit te na dohodovnost mlječnih govedarskih farmi i u konačnici utvrditi utjecaj spola teleta na svojstva mlječnosti i laktacijsku dobit. Očekivani znanstveni doprinos istraživanja određen je novim saznanjima o tehnološkim i ekonomskim učincima uporabnih križanja mlječnih i mesnih pasmina goveda u menadžmentu mlječnih farmi, a posebno vrijedan znanstveni doprinos se odnosi na utvrđivanje kako pasminska struktura i povezanost spola teleta utječe na svojstva mlječnosti te u konačnici na uspješnost proizvodnje mljeka krava holštajn i simentalske pasmine. Dan doktora okupio je agroekonomski stručnjaci s Fakultetom agrobiotehničkih znanosti Osijek, Agronomskog fakulteta u Zagrebu te Visokog gospodarskog učilišta u Krizevcima koji su predložili daljnje smjernice, preporuke i savjete pri izradi doktorskih disertacija.

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

UČINI SUPROTNO

Ana KURTOVIĆ

Neugodne emocije, osobito one koje su povezane s anksioznosću, većinom u nama izazivaju želju da ih uklonimo, bilo da izbjegnemo situaciju ili podražaj koji u nama izaziva te emocije, bilo da prekinemo aktivnost ili pobegnemo iz situacije ili od objekta straha. Mnoge događaje, situacije ili podražaji, koji izazivaju strah i nelagodu, uistinu treba izbjegavati ili oticiti od njih jer su na neki način za nas loši. Dakle, to su situacije kada nas um točno procjenjuje okolnosti i štiti nas tako da alarmira na moguću prijetnju izazivajući strah te pokreće mehanizme koji nam omogućuju da ili pobegnemo ili se obranimo od opasnosti. Neke su od tih reakcija urođene, a neke su naučene ponavljanjem. Dakle, velik je dio anksioznosti naučen odgovor na situacije koje je naš um procjenio kao prijetnje.

Međutim, um može pogriješiti u procjeni prijetnje te izazvati iste doživljaje kao da se dogada stvarna opasnost u situacijama koje su relativno ili u potpunosti bezopasne, primjerice kada ugledamo bezopasnog kukača kojeg se bojimo, držimo izlaganje pred grupom ljudi, zamišljamo ili predviđamo opasnosti u budućnosti i sl. Budući da smo navikli vjerovati našem umu kada nas alarmira na opasnost, jer je to najčešće točno, vjerujemo mu i u takvim, bezopasnim situacijama i reagiramo onako kako smo naučili reagirati - primjerice izbjeg-

avanjem izlaganja situaciji ili bijegom iz situacije. Jednom kada to napravimo, strah ili anksioznost umanjiti će. Naš um to prepozna kao dokaz da je situacija bila opasna i tako se učvrsti strah koji će se u sljedećoj situaciji ponovno javiti, često još intenzivniji. To su takozvani naučeni strahovi koji se učvršćuju svakim ponavljanjem iste reakcije izbjegavanja ili bijega. Zbog toga je često najbolja stvar koju možemo napraviti pri suočavanju s naučenim strahovima upravo suprotno od onoga što smo naučili - ući u situaciju ili ostati u njoj, približiti se objektu kojeg se bojimo i sl. Naravno, ponekad je to iznimno teško jer su neki naučeni strahovi iznimno intenzivni i uzrokuju mnoge vrlo neugodne doživljaje. Ali mogu se vježbatи mali koraci u svakodnevni situacijama - male odluke da ćemo napraviti suprotno od onoga što nam um govori.

Sljedeći put kada osjetite poriv da pobegnete iz situacije ili se odmaknete od podražaja koji izaziva anksioznost, probajte odgoditi svoju reakciju. Primjerice, ako ugledate kukača kojeg se bojite, umjesto da pobegnete na "sigurnu" udaljenost, pokušajte ostati gdje jeste. Ne morate ništa drugo napraviti, ne morate se približiti niti ga pokušati otjerati, bitno je samo da se oduprete porivu za bijegom. Samo ga gledajte. Obratite pozornost na svoj dah, lupanje srca, možda znojenje dlanova ili osjećaj topline i pratite svoje unutarnje doživljaje. Pustite da prode nekoliko minuta. Provjerite opet svoje unutarnje doživljaje - jesu li istog intenziteta? Nakon

nekog vremena intenzitet će se početi smanjivati. Ako je inicijalni strah izrazito intenzivan, možete krenuti s veće udaljenosti i postupno se približavati kada se umanjiti te opet čekati.

Slično se odnosi i na doživljaje koji nisu izazvani nekim vanjskim uzrocima, primjerice uznemirujuće misli ili brige koje nas često more, a pokušaj da ne mislimo na to ne uspijevaju. Takve su misli često pretjerane, iskrivljene ili potpuno netočne. Pokušaj da se razuvjerimo ili uvjerimo u suprotno mogu imati sličan učinak kao i izbjegavanje vanjskih podražaja jer našem umu govore da je to nešto stvarno, a ne samo misao koja ne mora imati nikakve veze s realitetom. Tada može biti korisno namjerno ponavljati misao ili ju čak zapisati mnogo puta; i promatrati što se dogada nakon što smo deset minuta namjerno ponavljali uznemirujuću misao ili ju zapisali sto puta. Takvi postupci često vode tome da misao izgubi svoju moć, postane smješna ili absurdna. Zašto su postupci suprotni od onoga što nam um govori korisni? Zbog toga što stvaraju nove obrazce odgovora u našem umu, osim onoga koji izaziva strah. Ponavljanjem tih novih obrazaca učimo novi odgovor na situacije koje izazivaju anksioznost te istovremeno ne potkrpeljujemo stari obrazac koji se ponavljanjem i sam učvrstio. Dovoljnim ponavljanjem novi obrazac može postati dominantan do te mjeru da odredena situacija više ne izaziva anksioznost. Ako se anksioznost i pojavi, ona više ne mora upravljati našim odgovorom u toj situaciji.

To je bullshit - važnost skepticizma u svijetu koji pokreće podaci

● Autori: Carl T. Bergstrom i Jevin D. West

U izdanju VBZ i Alumnija Ekonomskog fakulteta u Osijeku prevedena je knjiga *To je bullshit - važnost skepticizma u svijetu koji pokreće podaci* autora Carla T. Bergstroma i Jevin D. Westa. *Bullshit* više nije što je bio. Sada nam dva profesora znani daju alate za uklanjanje dezinformacija i jasno razmisljanje u svijetu lažnih vijesti i loših podataka.

Dezinformacija, dezinformacija i lažnih vijesti ima u izobilju i sve je teže znati što je istina. Znanost se provodi priopćenjem za javnost. Startup kulturna uzdiže *bullshit* do visoke umjetnosti. Prilično smo dobro opremljeni da uočimo vrstu *bullshita* stare škole koja se temelji na otmjenoj retorici i lasicama, ali većina nas se ne osjeća kvalificiranom da izazove lavinu *bullshita* nove škole predstavljenih jezikom matematike, znanosti, odnosno statistike. U *To je bullshit!* profesori Carl Bergstrom i Jevin West daju nam skup moćnih alata za probijanje najzastrašujućih podataka.

Oduvijek su nam bili potreb-

ni ljudi koji govorile *bullshit* kada je to bilo potrebno, bilo unutar kruga prijatelja, zajedničke znanstvenika ili građanstva nacije. Sada kada je *bullshit* evoluirao, moramo ponovno naučiti umjetnost skeptičizma.

Ova knjiga uči kako prepoznati različite oblike *bullshitta* nove škole: kako procijeniti znanstvene tvrdnje, razlikovati korelaciju i uzročnost, prepoznati pristrane i nereprezentativne podatke i male veličine uzorka, identificirati pristrano odabira u uzorcima, razumjeti kako podaci se mogu vizualno manipulirati i više. Oni također uključuju mnogo grafikona i drugih slika podataka tako da možete sami vježbati uočavanje škakljivih prikaza podataka. Bez obzira na to jeste li zbumjeni pokretom protiv cijepljenja, koji je izrastao iz jedne povučene medicinske studije, tvrdnjom da umjetna inteligencija može zaključiti o seksualnoj orientaciji analizom fotografije nečijeg lica, nema manjka ludih ideja koje se mogu kontemplirati i secerati.

Autori su znanstvenici, ali i stručni vodiči u tom području. Carl Bergstrom teorijski je i evolucijski biolog koji istražuje kako informacije teku kroz biološke i društvene mreže. Jevin West podatkovni je znanstvenik koji proučava dezinformacije u znanosti i društву. Zajedno predaju popularni prijediplomski kolegij koji pod istim imenom nudi University of Washington.

U ovoj knjizi autoru nas uče učinkovitim načinima uočavanja zloupotrebe podataka i kako živjeti u svijetu s manje besmislice. Bez obzira na to je li *bullshit* nastao namjerno ili je rezultat ravnodušnosti prema istini, za njegovo pobijanje potrebno je znatno više

ge, monografije i priručnici djela su koja opsegom i kvalitetom omogućuju samostalno studiranje određenih znanstvenih cjelina i trajni su doprinos afirmaciji i razvitku Sveučilišta u Osijeku.

energije nego za njegovo stvaranje. Bergstrom i West pružaju nam izvrsne alate da u tome uspijemo. I to čine na uistinu zabavan način.

Ova knjiga, sažetak tog kolegija, predstavlja mješavinu zabavnih anegdota,

pravovremenih vijesti i pristupačnih objašnjenja znanstvenih i medicinskih podataka. Ne morate biti profesionalni statističar ili neka druga vrsta matematičkog čarobnjaka, niti morate uložiti tjedne u provjeru činjenica kako biste prozreli vecinu besmislica. Umjesto toga, tvrde autori, procjena točnosti određene tvrdnje korištenjem osnovne logike, proširene (gdje je potrebno) informacijama koje se mogu lako pronaći putem internetske tržilice, dovoljna je da se *bullshit*tom.

Knjiga završava dvama iznimno bitnim poglavljima o tome kako uočiti i opovrgnuti besmislice i, što je još važnije, kako to učiniti na koristan i konstruktivan način. O knjizi su rekli:

"Ako želite pročitati knjigu koja će zasigurno postati klasičnik, nabavite *To je bullshit!* Ova knjiga osvojiti će svakoga tko ne želi da se njime manipulira, a usto je i silno zabavna. Neizostavno štivo za naše doba."

Saul Perlmutter, astrofizičar i dobitnik Nobelove nagrade

"Informacijski krajobraz posut je *bullshitom*: pročitajte ovu knjigu ako želite znati kamo ne smijete zakoračiti."

Jordan Ellenberg

"Svatko od nas probija se kroz toliko sveprisutne obmane da ih više gotovo i ne zapaža. To je *bullshit* pokazuje nam kako da ih uočimo, kako da im se odupremo i kako da osjetimo njihov uspjeh."

Paul Romer, dobitnik Nobelove nagrade za ekonomiju

STUDENTSKI STRIP

● Uradci studenata diplomskog sveučilišnog studija Ilustracije na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku pod mentorstvom doc. art. Dubravka Matakovića

MATERINSKI, MANJINSKI, STRANI...

Merien HADROVIĆ

Austrijska čitaonica i Odjel za rad s djecom i mlađima Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek od 2012. godine organiziraju program pod nazivom "Festival jezika" u cilju obilježavanja Medunarodnog dana materinskog jezika (21. veljače). To je ujedno i dan kojim započinje "Mjesec hrvatskoga jezika", a ovogodišnji program i sve aktivnosti bili su usmjereni na isticanje važnosti mjesnog govora i prepoznatljivog slenga Osječana. U razdoblju od 21. do 23. veljače 2024. godine u suradnji s Osnovnom školom Franje Krežme Osijek, Osnovnom školom Tin Ujević Osijek, Ukrainskim kulturnim-prosvjetnim društvom "Lesja Ukrajinka" i Dnevnim centrom za raseljene osobe iz Ukrajine održane su brojne kreativne, književne i STEM radionice na kojima se obradila ta tematika. U organizaciji Društva hrvatskih književnih prevodilaca i Austrijske čitaonica Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, tijekom ožujka 2024. godine postavljena je izložba plakata i knjižne grade pod nazivom "Od izvornika do prijevoda: 17. godišnja izložba Društva hrvatskih književnih prevodilaca". Izložbom se želi uputiti na važnost i ljepotu književnog prevodenja te stvoriti svijest o parametrima prevoditeljskog zadatka kao i ulozi prevoditelja u bitnih čimbenika u književnoj komunikaciji. Na ovogodišnjoj, sedamna-

estoj izložbi svoje prijevode predstavilo je trideset sedam prevoditelja, a važan dio izložbe čini suradnja s brojnim knjižnicama.

Na temelju provedenoga Javnog poziva za sufinanciranje posebnih programa nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj Ministarstva znanosti i obrazovanja, Gradske i sveučilišnoj knjižnici Osijek dodijeljena su sredstva za provedbu posebnog programa "Prijevod slikovnice - Nije me strah". U cilju razvijanja čitalačkih, jezičnih i komunikacijskih vještina

na kod djece od najranije dobi na jeziku nacionalne manjine, obogaćivanja postojećih knjižničnih zbirki i usluga za austrijsku, njemačku i mađarsku nacionalnu manjinu, proširenja ponude hrvatskih slikovnica na njemačkom i mađarskom jeziku za uporabu na pedagoško-edukativnim radionicama i kulturno-animatorskim aktivnostima te osnaživanja uloge knjižnice u njegovoj jezičnoj raznolikosti, slikovnica "Nije me strah" autorice Dubravke Pađen Farkaš i ilustratora Dražena Jerabeka uspješno je predvedena na njemački i mađarski jezik. Njemački prijevod slikovnice, koji nosi naziv "Ich habe keine Angst", potpisuje doc. dr. sc. Sanja Cimer Karačić s Odsjeka za njemački jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku, dok mađarski prijevod pod nazivom "Nem félek" potpisuje izv. prof. dr. sc. Ana Lehocki-Samardžić s Katedre za mađarski jezik i književnost Filozofskog fakulteta u Osijeku.

